

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«Дніпровська політехніка»

ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра перекладу

**ДОВІДНИК З ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ТА
ФОНЕТИКО-ГРАМАТИЧНІ ВПРАВИ ДО ВИКОНАННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ**

студентами спеціальності 035 Філологія

Дніпро
2019

*За поданням методичної комісії спеціальності
035 Філологія (протокол № 2 від 02.04.2019 р)*

Довідник з граматики німецької мови та фонетико-граматичні вправи до виконання практичних завдань студентами спеціальності 035 Філологія / Т.В. Галушко - Дніпро, 2019. – 66 с. Режим доступу: https://pereklad.nmu.org.ua/ua/dovidnyk_z_gr.pdf

Автор: Т.В. Галушко – старший викладач

Методичні матеріали призначені для студентів спеціальності 035 Філологія, які здобувають кваліфікаційний рівень бакалавра.

Довідник є доповненням до німецькомовних підручників, які використовуються на заняттях з дисциплін «Лексико-граматичні основи німецької мови» та «Практичний курс другої іноземної (німецької) мови», а також є невід’ємною складовою дисципліни «Практика перекладу з другою іноземної (німецької) мови».

Систематизоване викладення матеріалу з фонетики та граматики німецької мови, підкріплене вправами для засвоєння цього теоретичного матеріалу, має полегшити самостійну роботу студентів по засвоєнню граматики німецької мови і дає можливість використовувати довідник студентам з різним ступенем володіння німецькою мовою.

З М І С Т (Inhalt)

Фонетика (Die Phonetik)	5
Правила читання окремих букв та буквосполучень.	
Граматика (Die Grammatik)	8
Морфологія (Die Morphologie)	
<i>I. Артикль та іменник (der Artikel und das Substantiv)</i>	
Артикль означений та неозначений. Відмінювання артиклів. Злиття артикля з прийменником.	
Іменник (das Substantiv).....	9
Відмінювання іменників. Слабка відміна. Сильна відміна. Жіноча відміна. Утворення множини іменників. Відмінювання іменників у множині.	
<i>II. Займенник (das Pronomen)</i>	13
Відмінювання особових займенників. Присвійні займенники та їх відмінювання. Вказівні займенники. Займенник „es”. Неозначений займенник „man”.	
<i>III. Числівник (das Numerale)</i>	16
Кількісні числівники. Порядкові числівники. Дробові числівники.	
<i>IV. Прикметник (das Adjektiv)</i>	18
Функції прикметника у реченні. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників.	
<i>V. Прислівник (das Adverb)</i>	21
Види прислівників. Ступені порівняння. Займенникові прислівники.	
<i>VI. Дієслово (das Verb)</i>	22
Дієслова слабкої та сильної дієвідміни. Активний стан, часові форми. Präsens (Теперішній час). Imperfekt (Минулий час). Perfekt (Минулий розмовний час). Plusquamperfekt (Передминулий час). Futurum (Майбутній час).	
Пасивний стан (Passiv).....	30
Види пасиву та утворення часових форм. Пасив процесу. Результативний пасив. Інфінітив пасива.	
Умовний спосіб (Konjunktiv).....	32
Konjunktiv Präsens, Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum	
Іменні (безособові) форми дієслова.....	38
Інфінітив та його вживання. Інфінітивні конструкції, інфінітивні групи та звороти.	
Дієприкметники (Partizipien).....	40
Утворення Partizip I та Partizip II. Функції Partizipien у реченні. Поширене означення. Дієприслівникові звороти. Вправи.	
<i>VII. Прийменник (die Präposition)</i>	44
<i>VIII. Сполучник (die Konjunktion)</i>	47
Види сполучників.	
Синтаксис (Die Syntax)	48
Прості речення. Типи простих речень. Порядок слів у простому реченні.	
Складносурядні речення. Сполучники.	
Складнопідрядні речення. Види підрядних речень.	

Словотвір (Die Wortbildung)	54
Утворення частин мови. Утворення іменників. Утворення дієслів. Утворення прикметників. Утворення прислівників.	
Додаток № 1. Список сильних дієслів.....	62
Додаток № 2. Німецькі скорочення.....	65
Додаток № 3. Правила читання деяких математичних символів.....	66

ФОНЕТИКА (DIE PHONETIK)

Між німецькою та українською мовою існує значна різниця як у звуковому складі, так і в особливостях вимовлення окремих звуків та звукосполучень, а також і в інтонації.

Правила читання окремих букв та буквосполучень

1. В німецькій мові голосні читаються д о в г о та к о р о т к о.

1) Голосні читаються д о в г о у наступних випадках:

а) у відкритому складі (коли склад закінчується голосним),
наприклад:

sagen, wo, Monika

б) в умовно-закритому складі (коли склад закінчується приголосним, але при відмінюванні слова може бути відкритим), наприклад:

er s <u>a</u> gt	s <u>a</u> gen
закритий склад	відкритий склад

в) при подвоєнні голосних, наприклад:

der Saaa, der Staaat, das Boooo

г) якщо після голосного стоїть **h**. Буква **h** у цьому випадку не читається, наприклад:

die Uhr, der Dreher, der Sthuhl

д) довго читається також „i”, якщо після нього стоїть „e”

(„e” після „i” не читається), наприклад:

sieben, wieder, die Demokratie

2) Голосні читаються к о р о т к о перед двома або декількома приголосними, наприклад:

das Wasser, der Mensch, sitzen, das Fenster

2. Умлаут. У німецькій мові є три букви з умлаутом: **ä, ö, ü**.

ä – читається як „e”, наприклад: er fährt.

ü – не має відповідності в українській мові. При вимовленні нагадує дещо середнє між українськими „y” та „ю”, наприклад:

über, für

ö – не має відповідності в українській мові. При вимовленні нагадує дещо середнє між російськими „o” та „ë”, наприклад:

das Öl, hören

3. **Дифтонги.** Дифтонги уявляють собою злиття двох голосних в один склад, причому другий голосний читається дуже коротко. У німецькій мові є наступні дифтонги: **ei, ai, eu, äu, au.**

ei, ai – читається „ай”

eu, äu – читається „ой”

au - читається „ау”

4. Буква **j** стоїть у сполученні з буквами **a, u, o, e.** Ці сполучення, а саме **ja, ju, jo, je** відповідають українським **я, ю, йо, є.**

Так:

ja – читається, як українське **я**, наприклад: das Jahr

ju – читається, як українське **ю**, наприклад: jung

jo – читається, як українське **йо**, наприклад: das Joch

je – читається, як українське **є**, наприклад: jetzt

5. Буква **s** (одна) перед голосними читається як **з**, наприклад:

sitzen, lesen, der Soldat

у середині та в кінці складу, як **с**, наприклад:

zuerst, was

перед буквами **p** та **t** на початку слова та кореня, як українське **ш**, наприклад:

die Stunde, spät, besprechen

Букви **ss** та **ß** читаються, як українське **с**, наприклад:

wissen, groß, dreißig

6. Німецька **v** в німецьких словах читається, як українське **ф**, наприклад:

viel, vier, das Volk, der Vater

а в словах, перейнятих з інших мов, як **в**, наприклад:

die Universität, absolvieren, die Revolution

7. Буква **x** читається, як українське **кс**, наприклад:

Alexander

8. Буква **y** (іпсілон) читається, як **ü**, наприклад:

die Dynamik, der Typ

9. Буквосполучення **ch** вимовляється дwoяко: твердо, як українське **х**, після **a, o, u, au**, наприклад:

das Buch, auch, doch

м'яко, як **хь**, після **e, i, ö, ä, eu, äu, ei, r, l, n** та в суфіксі „-chen”, наприклад:

ich, reich, euch, durch, das Mädchen

10. Буквосполучення **sch** читається, як українське **ш**, наприклад:
der Tisch, schwarz
11. Буквосполучення **tsch** читається, як українське **ч**, наприклад:
deutsch
12. Буквосполучення **ck** читається, як українське **к**, наприклад:
decken, die Ecke
13. Буквосполучення **chs** читається, як українське **кс**, наприклад:
wachsen, sechs
14. Буквосполучення **ph** читається, як українське **ф**, наприклад:
die Philosophie
15. Буквосполучення **th** читається, як українське **т**, наприклад:
das Theater, die Bibliothek
16. Буквосполучення **qu** читається, як українське **кв**, наприклад:
die Quelle, quadratförmig
17. Буквосполучення **tion** читається, як українське **ційон**, наприклад:
die Information, die Produktion
18. Буквосполучення **ion** читається, як українське **йон**, наприклад:
die Union
19. Буквосполучення **ig** читається, як українське **іхь**, наприклад:
fertig, ruhig

Інтонація

Важливим компонентом інтонації являється мелодика, тобто підвищення та зниження тону голосу. В розповідних реченнях тон понижується на кінець речення.

Wir studieren an der Technischen Universität.

В питальних реченнях без питального слова тон підвищується на кінець речення.

Wird hier ein neues Haus gebaut?

В питальних реченнях з питальним словом тон частіше знижується, але може й підвищуватися на кінець речення.

Wann kommst du zurück?

В наказовому реченні з найбільшим наголосом та підвищенням тону вимовляється присудок. На кінець речення тон знижується

Lesen Sie diesen Satz!

ГРАМАТИКА (Die Grammatik)
МОРФОЛОГІЯ (Die Morphologie)
I. АРТИКЛЬ та ІМЕННИК (Der Artikel und das Substantiv)

A. Артикль

Артикль буває двох видів: означений (der bestimmte Artikel) та неозначений (der unbestimmte Artikel).

Артикль виражає граматичні категорії іменника: категорії роду, числа та відмінка.

Означений артикль
Singular (однина)

Неозначений артикль
Singular

<i>m</i> (ч.р.)	<i>n</i> (с.р.)	<i>f</i> (ж.р.)
der	das	die
\		/
\		/
<i>Plural (множина)</i>		
die		

<i>m</i>	<i>n</i>	<i>f</i>
ein	ein	eine
\		/
\		/
<i>Plural</i>		

Відмінки та питання відмінків (Kasus und Fragewörter).

Nominativ (Називний):	Wer? Was?	Хто? Що?
Genitiv (Родовий):	Wessen?	Чий? Чия? Чие? Чий?
Dativ (Давальний):	Wem? (Wo? Wann?)	Кому? (Де? Коли?)
Akkusativ (Знахідний):	Wen? Was? (Wohin?)	Кого? Що? (Куди?)

Відмінювання означеного та неозначеного артиклів

Означений артикль				Неозначений артикль				
Однина			Множ.	Однина				
Відм.	Ч.р.	С.р.	Ж.р.	Для усіх родів	Ч.р.	С.р.	Ж.р.	
	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>f</i>		<i>m</i>	<i>n</i>	<i>f</i>	
Ном.	der	das	die	die	ein	ein	eine	Мно жина не існує
Ген.	des	des	der	der	eines	eines	einer	
Дат.	dem	dem	der	den	einem	einem	einer	
Акк.	den	das	die	die	einen	ein	eine	

Означений артикль використовується у тих випадках, коли говорять про предмет сповна визначений або уже згаданий.

Неозначений артикль використовується у тих випадках, коли говорять про предмет вперше.

Злиття артикля з прийменником.

З прийменником зливається тільки означений артикль в однині.

der Tor, der Fink, der Hirt, der Bauer, der Nachbar, der Spatz.

Ознакою слабкої відміни є закінчення - **en** у всіх відмінках однини, окрім Nominativ.

<i>Відмінок</i>	<i>Однина</i>		
Nominativ	der Genosse	der Student	der Mensch
Genitiv	des Genossen	des Studenten	des Menschen
Dativ	dem Genossen	dem Studenten	dem Menschen
Akkusativ	den Genossen	den Studenten	den Menschen

Жіноча відміна (die Deklination der Feminina)

До жіночої відміни належать усі іменники жіночого роду, які характеризуються відсутністю закінчень в усіх відмінках.

<i>Відмінок</i>	<i>Однина</i>	
Nominativ	die Stadt	die Frau
Genitiv	der Stadt	der Frau
Dativ	der Stadt	der Frau
Akkusativ	die Stadt	die Frau

Змішана відміна (die gemischte Deklination)

До змішаної відміни належать іменники:

чоловічого роду:

der Name

der Schade (der Schaden)

der Wille

der Same

der Gedanke

der Buchstabe

der Frieden

der Funke (der Funken)

der Haufe (der Haufen)

середнього роду

das Herz

При відмінюванні іменники отримують закінчення як сильної, так і слабкої відміни.

<i>Відмінок</i>	<i>Однина</i>	
Nominativ	der Name	das Herz
Genitiv	des Namens	des Herzens
Dativ	dem Namen	dem Herzen
Akkusativ	den Namen	das Herz

Утворення множини іменників.

<i>Без суфікса з умляутом і без нього</i>	<i>З суфіксом - e з умляутом і без нього</i>	<i>З суфіксом - er з умляутом і без нього</i>	<i>З суфіксом - en(n) без умляута</i>	<i>З суфіксом - s</i>
der Bruder- die Br <u>ü</u> der -----	die Stadt – die St <u>ä</u> dt <u>e</u> -----	das Feld – die F <u>e</u> ld <u>e</u> r -----	die Frage – die Fr <u>a</u> g <u>e</u> n -----	das Auto – die Aut <u>o</u> s -----
der Melker - die Melker	der Tag – die Tag <u>e</u>	der Mann – die M <u>a</u> nn <u>e</u> r	das Herz – die Herz <u>e</u> n	der Klub – die Klub <u>s</u>

Відмінювання іменників у множині. У множині іменники одержують закінчення **-n** лише в Dativ.

Nominativ	die Länder	die Studenten	die Jahre
Genitiv	der Länder	der Studenten	der Jahre
Dativ	den L <u>ä</u> nd <u>e</u> r <u>n</u>	den Student <u>e</u> n	den Jah <u>r</u> e <u>n</u>
Akkusativ	die L <u>ä</u> nd <u>e</u> r	die Student <u>e</u> n	die Jah <u>r</u> e

Übungen

I. Поставте відповідний означений артикль.

Muster: Das ist ein Wörterbuch. Das Wörterbuch gehört meiner Freundin.

- Wir lesen einen Text. ... Text ist schwer.
- Er kauft ein Heft. ... Heft kostet nicht viel.
- Der Lektor gibt ein Beispiel. ... Beispiel ist interessant.
- Auf dem Tisch liegt eine Zeitung. ... Zeitung ist in deutscher Sprache.
- Das Studium dauert ein Jahr. ... Jahr hat zwei Semester.
- Ich schreibe ein Wort. ... Wort ist unbekannt.
- Meine Familie wohnt in einem Dorf. ... Dorf liegt weit von der Stadt.
- Er trinkt eine Tasse Kaffee. ... Tasse ist gelb.
- Meine Schwester ist in einem Betrieb tätig. ... Betrieb wurde vor zwei Jahren gegründet.
- Wir haben ein Thema gefunden. ... Thema ist interessant.

II. Через запитання визначте відмінок іменника та поставте артикль (означений та неозначений) у відповідній формі.

Muster: Ich brauche ein/das Lehrbuch.

- Ich habe (der Onkel, die Kusine, der Bruder, der Nefte, der Genosse, der Lehrer, die Krankenschwester, der Gast).
- Er kauft (der Mantel, die Bluse, das Kleid, das Hemd, der Anzug, die Hose, der Rasierapparat, die Krawatte).
- Es gibt im Zimmer (der Tisch, die Vase, der Sessel, die Stehlampe, die Gardine, das Regal, das Bett, der Teppich).

4. Er zeigt ihm (die Wohnung, das Studentenwohnheim, die Apotheke, die Stadt, der Bahnhof, die Kirche, der Park, der Fluss).
5. Er ist in (die Bibliothek, der Lesesaal, das Theater, das Museum, der Raum, die Elektroabteilung, der Garten).
6. Die Zeitschrift (der Vater, die Mutter, der Student, der Professor, der Aspirant, der Dozent, der Junge, das Mädchen,) liegt da.
7. Ich erzähle (die Freundin, der Kunde, der Arzt, die Verkäuferin, die Großmutter, der Psychologe, der Beamte) über mein Problem.

III. Утворіть множину іменників та перекладіть.

<i>a)</i>	<i>b)</i>	<i>c)</i>	<i>d)</i>
der Vater	das Dach	die Stadt	die Prüfung
der Arbeiter	das Haus	der Tisch	die Schwester
der Mechaniker	das Dorf	der Raum	die Universität
der Verkäufer	der Mann	der Stuhl	die Maschine
der Buchhalter	das Kind	der Bertrag	die Wirtschaft
der Bruder	das Feld	das Jahr	der Student
die Mutter	das Gras	der Niederschlag	der Philologe
der Teller	das Blatt	das Rohr	die Krankheit
der Elektriker	das Fach	der Kanal	das Studium

IV. Поставте іменники у відповідному відмінку.

1. Er zeigt (die Gäste) aus Kanada die Universität.
2. Der Lektor erzählt (die Studenten) über die weitere Pläne.
3. Die Aufgabe (die Spezialisten) ist sehr schwer und verantwortlich.
4. Ich kenne (die Leute) sehr gut.
5. Wir bereiten uns auf (die Prüfungen) vor.
6. Er hat (die Eltern) schöne Blumen geschenkt.
7. Dieses Gebiet ist an (die Wälder) reich.
8. Wir möchten die Geschichte (die Fakultäten) erfahren.
9. Der Nikolaus schenkt (die Kinder) verschiedene Spielsachen.
10. Die Regierung widmet (die Fragen) der Forschung und Wissenschaft große Aufmerksamkeit.

V. Перекладіть словосполучення та відокремте артикль від прийменника.

Muster: am Tisch sitzen – an dem Tisch sitzen

1. zur Verfügung stehen	7. aufs Lande fahren
2. zum Beispiel	8. am 15. Oktober
3. beim nächsten Mal	9. ums Haus stehen
4. ins Kino gehen	10. fürs Kind kaufen
5. im Theater sein	11. vom Vater bekommen
6. zur Erde fallen	12. vors Gebäude stellen

II. ЗАЙМЕННИК (DAS PRONOMEN) Відмінювання особових займенників

	Однина			Множина				Ввічлива форма
	1 ос.	2 ос.	3 ос.	1 ос.	2 ос.	3 ос.		
N.	ich я	du ти	er es sie він воно вона	wir ми	ihr ви	sie вони	Sie Sie Vi	
G.	-	-	- - -	-	-	-	-	
D.	mir мені	dir тобі	ihm ihm ihr йому їй	uns нам	euch вам	ihnen їм	Ihnen Вам	
A.	mich мене	dich тебе	ihn es sie його її	uns нас	euch вас	sie їх	Sie Вас	

Присвійні займенники. Кожній особі відповідає певний присвійний займенник.

Однина				Множина			
ich	я	mein	мій	wir	ми	unser	наш
du	ти	dein	твій	ihr	ви	euer	ваш
er	він	sein	його	sie	вони	ihr	їх
sie	вона	ihr	її	Sie	Ви	Ihr	Ваш
es	воно	sein	його				

Відмінювання присвійних займенників.

Від.	Однина			Множина
	Чол.р.	Сер.р.	Жін.р.	Усі роди
N.	mein	mein	meine	meine
G.	meines	meines	meiner	meiner
D.	meinem	meinem	meiner	meinen
Akk.	meinen	mein	meine	meine

Вказівні займенники.

Чол. р.	Ср. р.	Ж. р.	Множина для всіх родів
dieser цей	dieses це	diese ця	diese ці
jener той	jenes те	jene та	jene ті
jeder кожен	jedes кожне	jede кожна	alle (zwei Tage) кожні (два дні)

Відмінювання вказівних займенників.

Відмін.	Однина			Множина
	Чол. р.	Ср. р.	Ж. р.	Всі роди
Nom.	dieser	dieses	diese	diese
Gen.	dieses	dieses	dieser	dieser
Dat.	diesem	diesem	dieser	diesen
Akk.	diesen	dieses	diese	diese

Займенник „es“, його функції та переклад.

1. *es* - особовий займенник

Das Dorf ist groß. **Es** liegt am Dnipro.

Село велике. Воно знаходиться на Дніпрі.

2. *es* - вказівний займенник

Es war eine schwere Aufgabe. Це було важке завдання.

3. *es* - безособовий займенник

Es schneit. Йде сніг.

Es ist kalt heute. Сьогодні холодно.

Es gibt - є

Es handelt sich um } - мова йде про ...

Es geht um }

Es kommt darauf an - річ у тому ...

4. *es* – корелят або формальний підмет

Es ist wichtig, die Umwelt zu schützen. Важливо захищати навколишнє середовище.

Es vergingen Monate und Jahre. Пройшли місяці та роки.

Неозначений займенник „man“.

1. Неозначений займенник **man** в реченні завжди є підметом.

2. Дієслово з **man** стоїть в 3-ій особі однини, а перекладається 3-ю особою множини.

3. **man** на українську мову не перекладається.

Man sagt. - Говорять.

Man sagte.
Man hat gesagt.
Man hatte gesagt. } - Говорили.

Man wird sagen. - Говоритимуть.

4. **man** з модальними дієсловами перекладається:
 man kann - можна man kann nicht - не можна
 man darf - можна man darf nicht - не можна

man soll - треба man soll nicht - не треба
 man muss - треба man muss nicht - не треба

Übungen

I. Поставте відповідний присвійний займенник.

Muster: Ich habe einen Vater. Das ist mein Vater.
 1. Ich habe einen Fernseher. Das ist ... Fernseher.
 2. Du hast einen Recorder. Das ist ... Recorder.
 3. Er hat einen Computer. Das ist ... Computer .
 4. Sie hat eine Firma. Das ist ... Firma.
 5. Es hat ein Rad. Das ist ... Rad.
 6. Wir haben einen Lektor. Das ist ... Lektor.
 7. Ihr habt ein Studentenheim. Das ist ... Studentenheim.
 8. Sie (*вони*) haben einen Versuchsbetrieb. Das ist ... Versuchsbetrieb.

II. Поставте особовий займенник у відповідному відмінку.

Muster: Ich kämme (ich) das Haar. Ich kämme mir das Haar.
 1. Ich zeige (du) die Stadt.
 2. Du erzählst (er) deine Geschichte.
 3. Er schenkt (sie) die Blumen.
 4. Sie kauft (es) das Kinderbuch.
 5. Er schreibt (wir) den Brief.
 6. Wir raten (ihr), diesen Film zu sehen.
 7. Ihr schlägt (sie) (*вони*) vor, das Museum zu besuchen.
 8. Sie geben (ich) ihr Auto.

III. Поставте замість крапок відповідний займенник.

Muster: Der Anzug ist gut. Ich kaufe ihn.
 1. Das Bier ist frisch. Ich nehme
 2. Die Mutter ist müde. Ich helfe
 3. Der Großvater geht ins Museum. Ich begleite
 4. Das Buch ist interessant. Er nimmt ... mit.
 5. Die Wohnung gefällt ihr sehr gut. Sie kauft
 6. Das Zimmer ist groß und hell. Wir mieten
 7. Wir fahren zum Meer. Sie folgt (D)
 8. Die Wissenschaftler führen Experimente durch. Die Studenten helfen
 9. Der Professor hält eine Vorlesung. Sie hören aufmerksam.
 10. Meine Mutter ist sehr lustig. Ich liebe
 11. Wo seid ihr denn? Ich warte auf (A)

IV. Перекладіть наступні речення.

1. Es war kalt gestern.
2. Es schneit viel in diesem Winter.
3. Es gibt einen Kleiderschrank und ein Sofa im Zimmer.
4. In diesem Text handelt es sich um die Kohle.
5. Worum geht es überhaupt?
6. Es ist sehr wichtig, die Krankheit rechtzeitig zu bemerken.
7. Welche Bücher verkauft man hier?
8. Mann muss diese Methode vervollkommen.
9. Darf man hier rauchen?
10. Diesen Text kann man ohne Wörterbuch übersetzen.
11. Im Lesesaal spricht man nicht.

III. ЧИСЛІВНИК (DAS NUMERALE)

Числівники поділяються на *цілі* та *дробові*; цілі поділяються на *кількісні* та *порядкові*.

1. Кількісні числівники.

а) прості	б) похідні	
1 – eins		
2 – zwei		
3 – drei	13 - dreizehn	30 - dreißig
4 – vier	14 - vierzehn	40 - vierzig
5 – fünf	15 - fünfzehn	50 - fünfzig
6 – sechs	16 - sechzehn	60 - sechzig
7 – sieben	17 - siebzehn	70 - siebzig
8 - acht	18 - achtzehn	80 - achtzig
9 – neun	19 - neunzehn	90 - neunzig
10 – zehn	20 - zwanzig	100 - hundert
11 – elf	21 - einundzwanzig	
12 – zwölf	22 - zweiundzwanzig	1000 - tausend

Складні числівники в німецькій мові пишуться разом:

7 528 – siebentausendfünfhundertachtundzwanzig

Die Million, die Milliarde, die Billion є **іменниками** з числовим значенням і тому пишуться з великої букви і окремо.

Дати: в 1975 році – (im Jahre) neunzehnhundertfünfundsiebzig
2019 рік - zweitausendneunzehn

II. Прочитайте наступні дати.

Am 1. Januar 2005; der 11. Juni; im Oktober 1975; im Jahre 2001; im 19. Jahrhundert; am 27. November; am 3. September 1977; im Jahre 1654; der 17. März.

III. Прочитайте наступні числа.

- а) 10, 12, 18, 22, 37, 49, 83, 178, 415, 526, 719, 1 379, 34 562, 745 207, 356 224, 2 444 385, 15 597 672, 367 582 156;
б) 1/6, 2/4, 1/3, 4/9, 3/30, 5/50, 4/100;
в) 0,6; 3,7; 12,7; 0,0156; 1,245; 4,725; 7,349.

IV. Прочитайте наступні словосполучення.

25 Studenten.	der 4. Student
13 Tage	am 7. Tag
40 Jahre	im 3. Studienjahr
100 Bücher	das 5. Buch
1 250 Tiere	das 12. Tier
6 Monate	der 29. Juli
20 Jahrhunderte	das 17. Jahrhundert

V. Назвіть цифри українською.

der erste, die zweiundfünfzigste, das dritte, einhundertsiebenundachtzig, viertausend-dreihundertsechzig, dreißigtausendzweihundertneunundneunzig, eine Million fünftausend-drei, sechshundertsiebenundzwanzigtausenddreihunderteinundachtzig, Null Komma Null zwei drei fünf, einhalb, anderthalb, sechseinhalb, zwei Drittel, vier Dreißigstel, fünf plus drei gleich acht, vierzehn minus neun gleich fünf, drei mal drei gleich neun, sechzehn geteilt durch vier gleich vier.

IV. ПРИКМЕТНИК (DAS ADJEKTIV)

Використання прикметників у реченні. Прикметник може використовуватися в реченні:

- 1) Як о з н а ч е н н я. Тоді він стоїть перед іменником і має закінчення **-e** або **-e + приголосна**: der junge Mann des jungen Mannes
- 2) Як і м е н н а ч а с т и н а п р и с у д к а. У цьому випадку прикметник стоїть в короткій, незмінюваній формі: Er ist jung. Wir sind jung.

Ступені порівняння прикметників. В німецькій мові прикметник має три ступені порівняння: звичайний (der Positiv), вищий (der Komparativ) та найвищий (der Superlativ).

Вищий ступень утворюється за допомогою суфікса **-er**, найвищий – за допомогою суфікса **-st-** (am **-sten**). Більшість прикметників з кореневими голосними **a, o, u** у вищому та найвищому ступені приймають умляут, наприклад: kalt – kälter – am kältesten.

Ступені порівняння прикметників в повній та короткій формах

<i>Звичайний ступень</i>		<i>Вищий ступень</i>	<i>Найвищий ступень</i>
Коротка форма	klein	klein-er	am klein-st-en
Повна форма	der kleine	der klein-er-e	der klein-st-e

Використання повної та короткої форм

<i>Ступень порівняння</i>	<i>Коротка форма</i>	<i>Повна форма</i>
Звичайний	Das Haus ist schön.	Das schöne Haus.
Вищий	Jenes Haus ist schöner.	Das schönere Haus.
Найвищий	Dieses Haus ist am schönsten.	Das schönste Haus.

Особливі випадки утворення ступенів порівняння

<i>Звичайний ступень</i>	<i>Вищий ступень</i>	<i>Найвищий ступень</i>
gut	besser	am besten
hoch	höher	am höchsten
nah	näher	am nächsten
viel	mehr	am meisten
gern	lieber	am liebsten

Відмінювання прикметників.

Схема відмінкових закінчень

Однина																							
Закінчення прикметників, використаних з означеним артиклем та вказівними займенниками				Закінчення прикметників, використаних з неозначеним артиклем , присвійними займенниками та заперечним займенником „kein“				Закінчення прикметників, використаних без артикля															
Ч.р.			Ср.р.			Ж.р.			Ч.р.			Ср.р.			Ж.р.								
N	e	e	e	N	er	es	e	N	er	es	e	G	en	en	er	D	em	em	er	A	en	es	e
G		-EN		G		-EN		G	en	en	er												
D				D				D	em	em	er												
A	en	e	e	A	en	es	e	A	en	es	e												
Множина																							
Закінчення прикметників, використаних з означеним артиклем, вказівними, присвійними займенниками та заперечним займенником „kein“						Закінчення прикметників, використаних без артикля та займенників																	
<i>Всі роди</i>						<i>Всі роди</i>																	
N.						N.	<i>e</i>																
G.	<i>-EN</i>					G.	<i>er</i>																
D.						D.	<i>en</i>																
Ак.						Ак.	<i>e</i>																

Übungen

I. Використайте прикметник у функції означення з означеним артиклем.

- Muster:* Das Buch ist interessant. Sie liest das interessante Buch.
1. Der Anzug ist teuer. Er kauft ... Anzug.
 2. Das Wetter ist sonnig. Wir warten auf ... Wetter.
 3. Das Haus ist hoch. Ich wohne in ... Haus.
 4. Der Text ist schwer. Sie übersetzen Text ohne Wörterbuch.
 5. Der Zug ist schnell. Er fährt mit ... Zug.
 6. Das Fleisch ist frisch. Ich nehme ... Fleisch.
 7. Das Möbel ist alt. Er interessiert sich für ... Möbel.
 8. Die Blätter sind gelb. ... Blätter fallen auf den Boden.

II. Поставте прикметник у відповідному відмінку.

1. Mein (neu) Freund studiert an der Agraruniversität.
2. Es gibt kein (englisch) Buch hier.
3. Er hilft den (jung) Spezialisten.
4. Diese (modern) Geräte stehen den Studenten zur Verfügung.
5. Ich brauche keinen (dunkel) Mantel.
6. Mir gefällt sein (letzt) Roman.
7. Ich werde in einem (gemütlich) Zimmer wohnen.
8. Unsere (ausländisch) Gäste kommen in einer Woche.
9. Er erzählt den Inhalt des (neu) Textes.
10. Sie lösen (schwer) Probleme.
11. Hier arbeiten nur (vollautomatisch) Maschinen.
12. Sie bauen viel (früh) Gemüse an.

III. Поставте словосполучення в Nominativ.

- Muster:* In einem neuen Haus. Ein neues Haus.
1. Diesen neuen Lektor.
 2. Im vorigen Jahr.
 3. Der zukünftigen Fahrt.
 4. Der schweren Probleme.
 5. Der weiteren Entwicklung.
 6. Unseren neuen Kollegen.
 7. Jeden begabten Studenten.

IV. Поставте прикметники в Dativ та Akkusativ.

<i>Dativ</i>	<i>Akkusativ</i>
1. in (der späte) Herbst.	1. in (die rechte) Ecke.
2. (dieser hohe) Mann.	2. an (das große) Fenster
3. (die besten) Studenten.	3. auf (der kleine) Tisch.
4. in (ein großer) Schrank.	4. unter (schwere) Bedingungen.
5. (die weitere) Entwicklung.	5. (kein interessanter) Film.
6. (der schnelle) Wachstum.	6. (dieses junge) Mädchen.

V. Використайте прикметники у вищому та найвищому ступенях порівняння .

Muster: Dieser Betrieb ist groß. Jener Betrieb ist größer.

1. Der Regen war gestern stark.
2. Der Gewinn in diesem Jahr ist hoch.
3. Diese Aufgabe ist schwer.
4. Diese Arbeitsgruppe ist leistungsfähig.
5. Diese Antwort ist gut.

Muster: Er ist fleißig. (sein Bruder) - Er ist fleißiger als sein Bruder.

6. Dieser Roman ist interessant. (voriger) -
7. Die Nächte im Dezember sind kurz. (im November) –
8. Meine Schwester ist jung. (ich) –
9. Dieser Student ist begabt. (jener) –
10. Der Schrank ist neu. (das Sofa) –

Muster: Das ist der tiefe See. Das ist der tiefere See.

11. Das ist der bequeme Sessel.
12. Wir haben eine gute Antwort gehört.
13. Das ist der alte Stadtteil.

Muster: Im Mai ist der Park schön. Im Mai ist der Park am schönsten.

14. Dieser Berg ist hoch.
15. Die Preise sind heute günstig.
16. Dieser Geschäftsmann ist reich.
17. Dieser Schriftsteller ist hier bekannt.

Muster: Dieses Zimmer ist hell. Das ist das hellste Zimmer.

18. Das Wetter ist heute schlecht.
19. Anna erzählte eine interessante Geschichte.
20. Er hat eine einfache Lösung gefunden.
21. Es war der lange Weg.

V. ПРИСЛІВНИК (DAS ADVERB)

В німецькій мові, як і в українській, прислівники поділяються на:

1. прислівники місця: hier, dort, da, oben, unten, überall
2. прислівники часу: jetzt, dann, heute, gestern, früh, spät
3. прислівники способу дії: sehr, gut, schlecht, ganz та інші.

Прислівники утворюють ступені порівняння подібно до прикметників:

schwer - **schwerer** - am **schwersten**
spät - **später** - am **spätesten**
lang - **länger** - am **längsten**

Чотири прислівники утворюють ступені порівняння не за загальним правилом:

gut - besser - am besten
viel - mehr - am meisten
gern - lieber - am liebsten
bald - eher - am ehesten

Займенникові прислівники

Особливим видом прислівників є займенникові прислівники, які мають ознаки як прислівника, так і особового займенника. Займенникові прислівники поділяються на **вказівні та питальні**:

daran	на цьому, тому	woran	на чому
darauf	на цьому, тому	worauf	на чому
darin	в цьому, тому	worin	в чому
darüber	над цим, тим	worüber	над чим
darunter	під цим, тим	worunter	під чим
davor	перед цим, чим	wovor	перед чим
damit	(з) цим, тим	womit	з чим
dabei	при цьому, тому	wobei	при чому
danach	після цього, того	wonach	після чого
davon	про це, те	wovon	про що
dazu	до цього, того	wozu	до чого
daraus	з цього, того	woraus	з чого
dadurch	через це, те	wodurch	через що
dafür	за це, те	wofür	за що
darum	навколо цього, того	worum	навколо чого

Übungen

I. Утворіть вищий та найвищий ступені порівняння прислівників.

Muster: Er arbeitet viel. Er arbeitet mehr/am meisten.

1. Der Zug fährt schnell.
2. Sie steht früh auf.
3. Er antwortete ausführlich.
4. Er kommt spät.
5. Ich schwimme gern.
6. Wir treffen uns sonntags oft.

II. Поставте запитання, використавши займенникові прислівники.

Muster: Ich interessiere mich für klassische Musik. Wofür interessierst du dich?

1. Er wartet schon lange darauf.
2. Die Rede ist von den letzten Ereignissen.
3. In diesem Text handelt es sich um die Entstehung der Kohle.
4. Das Problem besteht in den Fristen.
5. Er arbeitet an seiner Dissertation.
6. Sie sprechen über sein Diplom.

VI. ДІЄСЛОВО (DAS VERB)

Дієслово змінюється за особами, часами і має 2 числа (однину та множину).

Дієслова в німецькій мові поділяються на дві основні групи:

1. слабкі
2. сильні (всього 183), у тому числі
 - а) допоміжні: sein, haben, werden
 - б) модальні: können, dürfen, müssen, sollen, mögen, wollen

Дієслово в німецькій мові має 5 часових форм в Aktiv (активний стан) та 5 часових форм в Passiv (пасивний стан):

Präsens	теперішній час
Präteritum (Imperfekt)	простий минулий час (розповідний)
Perfekt	минулий розмовний час
Plusquamperfekt	передминулий час
Futurum	майбутній час

P r ä s e n s (теперішній час)

Дієслова в **Präsens** характеризуються зміною особових закінчень. Окрім того, у сильних дієслів відбувається зміна кореневої голосної у 2-ій та 3-ій особах однини: **a – ä; e – i, ie.**

<i>Inf.:</i> wohnen проживати	<i>Inf.:</i> schreiben писати	<i>Inf.:</i> tragen нести	<i>Inf.:</i> geben давати
Слабке дієслово	Сильне дієслово без зміни кореневої голосної	Сильне дієслово зміна a на ä у 2 та 3 ос. одн.	Сильне дієслово зміна e на i у 2 та 3 ос. одн.
ich wohne du wohnst er,sie,es wohnt wir wohnen ihr wohnt sie wohnen Sie wohnen	ich schreibe du schreibst er schreibt wir schreiben ihr schreibt sie schreiben Sie schreiben	ich trage du trägst * er trägt * wir tragen ihr tragt sie tragen Sie tragen	ich gebe du gibst * er gibt * wir geben ihr gebt sie geben Sie geben

Відмінювання допоміжних дієслів.

<i>Inf.:</i> sein (бути)	<i>Inf.:</i> haben (мати)	<i>Inf.:</i> werden (ставати)
ich bin du bist er, sie,es ist wir sind ihr seid sie, Sie sind	ich habe du hast er, sie, es hat wir haben ihr habt sie, Sie haben	ich werde du wirst er, sie, es wird wir werden ihr werdet sie; Sie werden

Відмінювання модальних дієслів.

Особа	<i>können</i> могти	<i>dürfen</i> могти, сміти	<i>müssen</i> мусити	<i>sollen</i> бути зобо- в'язаним	<i>wollen</i> хотіти, бажати	<i>mögen</i> хотіти, бажати
ich	<i>kann</i>	<i>darf</i>	<i>muss</i>	<i>soll</i>	<i>will</i>	<i>mag</i>
du	kannst	darfst	musst	sollst	willst	magst
er,sie,es	<i>kann</i>	<i>darf</i>	<i>muss</i>	<i>soll</i>	<i>will</i>	<i>mag</i>
wir	können	dürfen	müssen	sollen	wollen	mögen
ihr	könnt	dürft	müsst	sollt	wollt	mögt
sie	können	dürfen	müssen	sollen	wollen	mögen
Sie	können	dürfen	müssen	sollen	wollen	mögen

Відмінювання дієслів з відокремлюваними префіксами та зворотнім займенником *sich*.

При відмінюванні дієслів з відокремлюваними префіксами ці префікси відокремлюються і стоять у кінці речення.

Наприклад: Am Werktagen **stehe** ich immer früh **auf**. (aufstehen)

Невідокремлюваними є префікси: **be-, ge-, er-, ver-, zer-, ent-, emp- miss.**

<i>ablegen</i> складати (іспит)	<i>waschen sich</i> вмиватися
ich lege ab	ich wasche mich
du legst ab	du wäschst dich
er, sie, es legt ab	er, sie, es wäscht sich
wir legen ab	wir waschen uns
ihr legt ab	ihr wascht euch
sie legen ab	sie waschen sich
Sie legen ab	Sie waschen sich

Übungen

I. Дайте відповіді на запитання, використавши слова у дужках.

Muster: Wohnen Sie in dieser Stadt? (ich) - Ja, ich wohne in dieser Stadt.

1. Wer studiert an der Bergbauuniversität? (meine Freunde)
2. Interessierst du dich für Fussball? (ich)
3. Wer befindet sich jetzt in Deutschland? (wir)
4. Wer übersetzt diesen Text? (ihr)
5. Wer stellt die nächste Frage? (du)

II. Поставте дієслова у відповідній формі.

- a) 1. Man ... die Tulpen schon pflanzen. (müssen)
2. ... ich dieses Buch mitnehmen? (dürfen)

3. Wer ... die Frage? (haben)
4. Hier ... man deutsch und englisch. (sprechen)
5. Der Dozent ... die Vorlesung. (halten)
- б) 1. Wir ... im Süden des Landes. (befinden sich)
2. Wofür ... dieser Mann? (interessieren sich)
3. Ihr ... mit der Bergbau. (beschäftigen sich)
4. Ich ... am Meer. (erholen sich)
5. Die Kollegen ... gut. (vertragen sich)
6. Du ... aber sehr gut! (amüsieren sich)
- в) 1. Ich ... immer früh. (aufstehen)
2. Sie (*вона*) ... sehr schnell. (zunehmen)
3. Wir ... die Prüfung bald. (ablegen)
4. Die Studenten ... auf das Seminar. (sich vorbereiten)
5. Sie ... alle nötigen Massnahmen. (durchführen)
6. Mit dem Handtuch ... ich mich. (abtrocknen)

Präteritum (Imperfekt) (розповідний минулий час)

Präteritum дієслів слабкої відміни утворюється шляхом додавання до кореня слова суфікса - **te** та особових закінчень.

У дієслів сильної дієвідміни при утворенні Präteritum відбувається зміна кореневих голосних, а іноді і приголосних.

Слабкі дієслова			Сильні дієслова		
	<i>sagen</i>	<i>arbeiten</i>		<i>schreiben</i>	<i>nehmen</i>
ich	sagte	arbeitete	ich	schrieb	nahm
du	sagtest	arbeitetest	du	schriebst	nahmst
er, sie, es	sagte	arbeitete	er, sie, es	schrieb	nahm
wir	sagten	arbeiteten	wir	schrieben	nahmen
ihr	sagtet	arbeitetet	ihr	schriebt	nahmt
sie, Sie	sagten	arbeiteten	sie, Sie	schrieben	nahmen

Допоміжні дієслова

<i>sein</i>		<i>haben</i>		<i>werden</i>	
ich	war	ich	hatte	ich	wurde
du	warst	du	hattest	du	wurdest
er, sie, es	war	er, sie, es	hatte	er, sie, es	wurde
wir	waren	wir	hatten	wir	wurden
ihr	wart	ihr	hattet	ihr	wurdet
sie	waren	sie	hatten	sie	wurden
Sie	waren	Sie	hatten	Sie	wurden

Модальні дієслова

	<i>können</i>	<i>dürfen</i>	<i>müssen</i>	<i>sollen</i>	<i>wollen</i>	<i>mögen</i>
ich	konnte	durfte	musste	sollte	wollte	mochte
du	konntest	durftest	musstest	solltest	wolltest	mochtest
er	konnte	durfte	musste	sollte	wollte	mochte
wir	konnten	durften	mussten	sollten	wollten	mochten
ihr	konntet	durftet	musstet	solltet	wolltet	mochtet
sie	konnten	durften	mussten	sollten	wollten	mochten
Sie	konnten	durften	mussten	sollten	wollten	mochten

Übungen

I. Утворіть Imperfekt дієслів сильної дієвідміни.

gehen, kommen, lesen, sprechen, schreiben, sein, werden, nehmen, finden, fallen, ziehen, liegen, stehen, empfehlen, bestehen, fahren.

II. Поставте дієслова в Infinitiv.

gab, dachte, studierte, blieb, bot, musste, machte, sah, schlief, schaltete ein, sank, verlor, warf, wurde, war, wollte, mochte, trug, entstand, befand sich, frass, flog, ass, brachte, antwortete, hatte, bestand, stand auf.

P e r f e k t (минулий розмовний час)

Perfekt – це складна часова форма, для утворення якої використовується два дієслова: допоміжне та основне (сміслове).

haben або sein + Partizip II
(в Präsens)

Sie **haben** den Text **gelesen**.
Er **ist** in die Bibliothek **gegangen**.

Partizip II дієслів слабкої дієвідміни утворюється шляхом додавання до кореня слова префікса **ge-** та суфікса **-t**.

fragen – **ge-frag-t** legen – **ge-leg-t**
arbeiten – **ge-arbeit-e-t** baden – **ge-bad-e-t**

Partizip II дієслів сильної дієвідміни утворюється шляхом додавання до кореня слова префікса **ge-** та суфікса **-en**. Часто змінюються кореневі голосні та приголосні.

schreiben – **geschrieben**
kommen – **gekommen**
gehen – **gegangen**
fahren – **gefahren**

У дієсловах з відокремлюваним префіксом та у складних дієсловах префікс **ge-** ставиться між відокремлюваною частиною та коренем слова.

ablegen - abgelegt
eintreten - eingetreten
kennenlernen - kennengelernt

Префікс **ge-** не додається у дієсловах з невідокремлюваними префіксами та суфіксом **-ieren**.

studieren - studiert
besuchen - besucht
erfahren - erfahren

Допоміжне дієслово **sein** використовується з дієсловами, які означають:

а) рух з переміною місця (*gehen, laufen*)

б) зміну стану (*einschlafen, aufstehen, erblühen, sterben*), а також

в) *sein, werden, begegnen, bleiben, folgen, gelingen, misslingen, geschehen, passieren*

Er *ist* Ingenieur geworden.

Wir *sind* nach Hause gefahren.

Sie *ist* in der Stadt geblieben.

З іншими дієсловами використовується допоміжне дієслово **haben**.

Ich *habe* die Prüfung gut abgelegt.

Wir *haben* einen interessanten Film gesehen.

Er *hat* viel Arbeit gehabt.

Übungen

I. Утворіть Partizip II від поданих нижче дієслів.

A	B	C	D
malen	gehen	einführen	studieren
legen	kommen	zurechnen	konstruieren
fragen	bleiben	aufstehen	analysieren
antworten	sein	abnehmen	reparieren
kaufen	lesen	anbauen	verkaufen
lernen	finden	aufgeben	bearbeiten
zeichnen	schreiben	durchgehen	gewinnen
arbeiten	werden	ausbilden	misslingen
machen	liegen	mitbringen	erzählen

II. Визначте, яке із допоміжних дієслів треба використати з поданими нижче Partizipien: **sein** чи **haben**.

Ich ... gegangen
gekommen
gearbeitet
gehabt
verarbeitet
gekümmert

Er ... geblieben
gesehen
gelesen
angebaut
geworden
aufgestanden

geschlafen
studiert
gelegt
gesucht

eingeschlafen
übersetzt
gelegen
besucht

III. Поставте речення в Perfekt.

1. Ich studierte Englisch in der Schule.
2. Er interessiert sich für moderne Musik.
3. Die Studenten gehen in die Bibliothek.
4. Er ist ein guter Fachmann.
5. Man spricht hier leise.
6. Ich bleibe bei ihm!
7. Die Leute im Dorf stehen früh auf.
8. Die Arbeiter sind schon müde.
9. Hatten Sie die Mittagspause?

IV. Побудуйте речення в Perfekt.

1. habe, Prüfung, die, abgelegt, ich, gestern, erste.
2. Kind, ein, gegessen, hat, das, Frühstück, Ei, zum.
3. ist, dieser, geschehen, wann, Unfall?
4. du, Waschmaschine, schon, ausgeschaltet, hast, die?
5. sind, Tagen, nach, Wetters, weggefahren, wegen, wir, schlechten, zwei.
6. von, er, Nähe, 1987, der, geboren, Berlin, in, ist.
7. sind, dieser, geblieben, warum, in, sie, Stadt?

Plusquamperfekt (передминулий час)

Plusquamperfekt є складною часовою формою, яка утворюється за допомогою допоміжних дієслів *sein/haben* в *Imperfekt* та *Partizip II* основного дієслова.

war / hatte + Partizip II

Порівняйте:

Perfekt

ich **habe** gefragt
ich **bin** gekommen

Plusquamperfekt

ich **hatte** gefragt
ich **war** gekommen

ich hatte	}	gewohnt geschrieben abgelegt gehabt studiert	ich war	}	gegangen gewesen eingeschlafen zurückgekommen geflogen
du hattest			du warst		
er hatte			er war		
wir hatten			wir waren		
ihr hattet			ihr wart		
sie hatten			sie waren		

Plusquamperfekt використовується у тих випадках, коли мова йде про події, які відбувалися у минулому одна за одною.

Nachdem wir die Sachen eingepackt hatten, brachten wir sie zum Auto.

Übungen

I. Перекладіть речення на українську мову.

1. Nachdem wir unsere Eltern besucht hatten, fuhren wir nach Hause zurück.
2. Ich übersetzte den Text ohne Wörterbuch, weil ich die Wörter früher gelernt hatte.
3. Als er meinen Brief bekommen hatte, rief er mich an.
4. Der Junge las das Buch, das ihm seine Mutter geschenkt hatte.
5. Nachdem der junge Mann das Fernstudium an der Universität absolviert hatte, begann er als Techniker zu arbeiten.
7. Nachdem der Direktor die Journalisten begrüsst hatte, führte sie ein Ingenieur durch den Betrieb.
8. Nachdem du weggegangen warst, fand ich das Buch.

II. Вставте відповідне допоміжне дієслово: hatte або war.

1. Nachdem der Ingenieur den Betrieb gezeigt ..., beantwortete er meine Fragen.
2. Nachdem er sich drei Wochen an der See erholt ..., begann er seine neue Arbeit.
3. Nachdem sie über den Aufbau des Betriebes berichtet ..., gab sie einen Überblick über die Produktion.
4. Nachdem der Vater in den Urlaub gefahren ..., reparierte sein Sohn das Auto.
5. Die Kinder betraten das Wohnzimmer, nachdem der Weihnachtsbaum geschmückt worden war.

F u t u r u m (майбутній час)

Майбутній час утворюється за допомогою допоміжного дієслова **werden** та **Infinitiv** основного дієслова.

Ich werde	}	unbedingt an dieser Konferenz teilnehmen.
Du wirst		
Er wird		
Wir werden		
Ihr werdet		
Sie werden		

Але дії майбутнього часу можна виражати також в Präsens: In zwei Tagen fahren wir nach Deutschland.

Übungen

I. Перекладіть речення на українську мову.

1. Ich werde in zwei Tagen zurückfahren.
2. Wirst du ans Meer mitkommen?
3. Was werden sie auf diesen Feldern anbauen?
4. Ich werde hier die Blumen pflanzen.

5. Die Studenten werden an dieser Diskussion teilnehmen.
6. Wir werden die Technik morgen bedienen.
7. Ich werde den Text später übersetzen.
8. Wann wirst du die nächste Prüfung ablegen.
9. Was wirst du deiner Mutter zum Geburtstag schenken?
10. Warum wirst du hier nicht arbeiten?

II. Знайдіть речення, які означають дію у майбутньому часі.

1. In drei Wochen legen wir die Prüfungen ab.
2. Die Studenten arbeiten oft im Lesesaal.
3. Wann kommst du zu mir?
4. Wann werden Sie nach Deutschland fliegen?
5. Früher interessierte ich mich für klassische Literatur.
6. Werden Sie uns während dieser Reise begleiten?
7. Ein großer Teppich liegt auf dem Boden im Wohnzimmer.
8. Wirst du Dolmetscherin sein?
9. Ich rufe dich am Abend an.

P A S S I V (пасивний стан)

Дієслова в німецькій мові мають два стани: активний та пасивний.

Дієслово активного стану показує, що дію виконує особа або предмет, які виражені підметом.

Дієслово пасивного стану показує, що дія скерована на особу або предмет, виражені підметом.

Aktiv активний стан	Passiv пасивний стан
<i>Die Ingenieure</i> prüfen die Maschine. Інженери випробують машину.	<i>Die Maschine</i> wird von den Ingenieuren geprüft. Машина випробується інженерами.

Пасивний стан має ті ж самі часові форми, що й активний стан.

Passiv утворюється за допомогою допоміжного дієслова **werden** у відповідному часі та **Partizip II** основного дієслова.

Präsens			Präteritum		
ich	werde		ich	wurde	
du	wirst		du	wurdest	
er,sie,es	wird	geprüft	er,sie,es	wurde	geprüft
wir	werden		wir	wurden	
ihr	werdet		ihr	wurdet	
sie, Sie	werden		sie, Sie	wurden	

Perfekt			Plusquamperfekt		
ich	bin		ich	war	
du	bist		du	warst	
er,sie,es	ist	geprüft worden	er,sie,es	war	geprüft worden
wir	sind		wir	waren	
ihr	seid		ihr	wart	
sie, Sie	sind		sie, Sie	waren	
Futurum					
	ich	werde			
	du	wirst			
	er, sie, es	wird	geprüft werden		
	wir	werden			
	ihr	werdet			
	sie, Sie	werden			

Конструкція sein + PartizipII (Zustandspassiv).

Конструкція sein + Partizip II *перехідного дієслова* передає стан предмету, який є результатом уже закінченої дії. Ця конструкція називається **Zustandspassiv** – пасив стану або результативний пасив.

Präsens	Imperfekt	Futurum
Das Problem ist gelöst.	Das Problem war gelöst.	Das Problem wird gelöst sein.
Проблему вирішено.	Проблему було вирішено.	Проблему буде вирішено.

Інфінітив пасивного стану (Infinitiv Passiv).

Infinitiv Passiv вживається з модальними дієсловами, утворюючи складний дієслівний присудок.

Der Plan **kann** (soll, muss) **erfüllt werden**.

План може (мусить) бути виконаним.

Der Plan **konnte** (sollte, musste) **erfüllt werden**.

План міг (мусив) бути виконаним.

Übungen

I. Переробіть речення з активного стану на пасивний.

Muster: Der Lektor erklärt die Vokabeln. Die Vokabeln werden vom Lektor erklärt.

1. Die Maschinen erleichtern die Arbeit der Menschen.
2. Man baut in diesem Stadtbezirk viele neue Häuser.
3. Die Studenten besprachen das neue Buch.
4. Unsere Ingenieure haben die schweren Arbeiten mechanisiert.
5. Die jungen Leute gründeten eigene Firma im vorigen Jahr.

II. Перекладіть речення та визначте часову форму.

1. Diese Kohle wird in Dnipropetrowsker Gebiet abgebaut.
2. Die Sonnenblume wurde nach Europa durch die Spanier gebracht.
3. Besondere Aufmerksamkeit ist den Umweltschutzproblemen gewidmet worden.

4. Auf dieser Ausstellung werden die neuesten Errungenschaften auf dem Gebiet der Technik demonstriert werden.
5. Die Bäume waren in der Reihe 2.50 bis 3.0 m weit gepflanzt worden.
6. Viele Zwischengüter wie Schmuckgeld, Steingeld, Salz, Gewürze, Honig sind als Geld genutzt worden.

III. Перекладіть речення та визначте результативний пасив.

1. Alle Aufgaben waren richtig gelöst.
2. Die Studenten haben alle Aufgaben richtig gelöst.
3. Die Prüfung der Maschine wird unbedingt durchgeführt sein.
4. Die Vorbeugungsmassnahmen werden jährlich durchgeführt.
5. Der Vater ist schon zurückgekommen.
6. Die wissenschaftlichen Versuche sind rechtzeitig durchgeführt.
7. Das Ziel der Forschungsarbeit war erzielt.
8. Das Geld wurde vor zwei Tagen überwiesen.
9. Die Studenten haben nicht alles verstanden.

IV. Перекладіть речення та визначте часову форму Infinitiv Passiv.

1. Alle Arbeiten konnten mit wenigeren Arbeitskräften erfüllt werden.
3. Die Geräte müssen schnell repariert werden.
4. Die Arbeitsproduktivität soll stets erhöht werden.
5. Diese Aufgabe kann leicht mit der Rechenmaschine gelöst werden.
6. Der Versuch konnte ohne Veränderungen wiederholt werden.

УМОВНИЙ СПОСІБ (der Konjunktiv)

Konjunktiv в німецькій мові має ті ж самі функції, що і умовний спосіб в українській мові, тобто висловлює дію, яка не існує в дійсності, тобто є бажаною, нереальною, а також припущення, сумнів.

Порівняльна таблиця Indikativ та Konjunktiv в Präsens

<i>1. слабе дієслово</i>		<i>2. Сильне дієслово, що не змінює кореневу голосну в Indikativ(дійсний спос.)</i>		<i>3. Сильне дієслово, що змінює кореневу голосну в Indikativ (дійсний спосіб)</i>	
P R Ä S E N S					
Indikativ	Konjunktiv	Indikativ	Konjunktiv	Indikativ	Konjunktiv
ich lebe	ich lebe	ich greife	ich greife	ich spreche	ich spreche
du lebst	du lebest	du greifst	du greifest	du sprichst	du sprechest
er lebt	er lebe	er greift	er greife	er spricht	er spreche
wir leben	wir leben	wir greifen	wir greifen	wir sprechen	wir sprechen
ihr lebt	ihr lebet	ihr greift	ihr greifet	ihr sprecht	ihr sprecht
sie leben	sie leben	sie greifen	sie greifen	sie sprechen	sie sprechen

4. Допоміжні дієслова					
P R Ä S E N S					
Indikativ (haben)	Konjunktiv (haben)	Indikativ (sein)	Konjunktiv (sein)	Indikativ (werden)	Konjunktiv (werden)
ich habe	ich habe	ich bin	ich sei	ich werde	ich werde
du hast	du habest	du bist	du sei(e)st	du wirst	du werdest
er hat	er habe	er ist	er sei	er wird	er werde
wir haben	wir haben	wir sind	wir seien	wir werden	wir werden
ihr habt	ihr habet	ihr seid	ihr sei(e)t	ihr werdet	ihr werdet
sie haben	sie haben	sie sind	sie seien	sie werden	sie werden

5. Модальні дієслова					
P R Ä S E N S					
Indikativ	Konjunktiv	Indikativ	Konjunktiv	Indikativ	Konjunktiv
ich kann	ich könne	ich mag	ich möge	ich darf	ich dürfe
du kannst	du könntest	du magst	du mögest	du darfst	du dürfest
er kann	er könne	er mag	er möge	er darf	er dürfe
wir können	wir können	wir mögen	wir mögen	wir dürfen	wir dürfen
ihr könnt	ihr könntet	ihr mögt	ihr möget	ihr dürft	ihr dürfet
sie können	sie können	sie mögen	sie mögen	sie dürfen	sie dürfen
ich muss	ich müsse	ich soll	ich solle	ich will	ich wolle
du musst	du müssest	du sollst	du sollest	du willst	du wollest
er muss	er müsse	er soll	er solle	er will	er wolle
wir müssen	wir müssen	wir sollen	wir sollen	wir wollen	wir wollen
ihr müsst	ihr müsset	ihr sollt	ihr sollet	ihr wollt	ihr wollet
sie müssen	sie müssen	sie sollen	sie sollen	sie wollen	sie wollen

Порівняльна таблиця Indikativ та Konjunktiv в Imperfekt (Präteritum)

1. слабе дієслово		2. Сильне дієслово, що здатне приймати умлаут		3. Сильне дієслово, що не здатне приймати умлаут	
P R Ä T E R I T U M (IMPERFEKT)					
Indikativ (leben)	Konjunktiv (leben)	Indikativ (geben)	Konjunktiv (geben)	Indikativ (schreiben)	Konjunktiv (schreiben)
ich lebte	ich lebte	ich gab	ich gäbe	ich schrieb	ich schriebe
du lebstest	du lebstest	du gabst	du gäb(e)st	du schriebst	du schriebest
er lebte	er lebte	er gab	er gäbe	er schrieb	er schriebe
wir lebten	wir lebten	wir gaben	wir gäben	wir schrieben	wir schrieben
ihr lebtet	ihr lebtet	ihr gabt	ihr gäb(e)t	ihr schrieht	ihr schriebet
sie lebten	sie lebten	sie gaben	sie gäben	sie schrieben	sie schrieben

4. Допоміжні дієслова

PRÄTERITUM

Indikativ (haben)	Konjunktiv (haben)	Indikativ (sein)	Konjunktiv (sein)	Indikativ (werden)	Konjunktiv (werden)
ich hatte	ich hätte	ich war	ich wäre	ich wurde	ich würde
du hattest	du hättest	du warst	du wär(e)st	du wurdest	du würdest
er hatte	er hätte	er war	er wäre	er wurde	er würde
wir hatten	wir hätten	wir waren	wir wären	wir wurden	wir würden
ihr hattet	ihr hättet	ihr wart	ihr wär(e)t	ihr wurdet	ihr würdet
sie hatten	sie hätten	sie waren	sie wären	sie wurden	sie würden

5. Модальні дієслова

PRÄTERITUM

Indikativ (können)	Konjunktiv (können)	Indikativ (mögen)	Konjunktiv (mögen)	Indikativ (dürfen)	Konjunktiv (dürfen)
ich konnte	ich könnte	ich mochte	ich möchte	ich durfte	ich dürfte
du konntest	du könntest	du mochtest	du möchtest	du durftest	du dürftest
er konnte	er könnte	er mochte	er möchte	er durfte	er dürfte
wir konnten	wir könnten	wir mochten	wir möchten	wir durften	wir dürften
ihr konntet	ihr könntet	ihr mochtet	ihr möchtet	ihr durftet	ihr dürftet
sie konnten	sie könnten	sie mochten	sie möchten	sie durften	sie dürften
(müssen)	(müssen)	(sollen)	(sollen)	(wollen)	(wollen)
ich musste	ich müsste	ich sollte	ich sollte	ich wollte	ich wollte
du musstest	du müsstest	du solltest	du solltest	du wolltest	du wolltest
er musste	er müsste	er sollte	er sollte	er wollte	er wollte
wir mussten	wir müssten	wir sollten	wir sollten	wir wollten	wir wollten
ihr musstet	ihr müsstet	ihr solltet	ihr solltet	ihr wolltet	ihr wolltet
sie mussten	sie müssten	sie sollten	sie sollten	sie wollten	sie wollten

Порівняльна таблиця *Indikativ* та *Konjunktiv* в *Perfekt*, *Plusquamperfekt*, *Futurum*

PERFEKT	
Indikativ	Konjunktiv
ich habe	ich habe
du hast	du habest
er hat	er habe
wir haben	wir haben
ihr habt	ihr habet
sie haben	sie haben
	gelebt, geschrieben
ich bin	ich sei
du bist	du seiest
er ist	er sei
wir sind	wir seien
ihr seid	ihr seiet
sie sind	sie seien
	gekommen, gewesen

PLUSQUAMPERFEKT			
Indikativ		Konjunktiv	
ich hatte		ich hätte	
du hattest		du hättest	
er hatte	gelebt, geschrieben	er hätte	gelebt, geschrieben
wir hatten		wir hätten	
ihr hättet		ihr hättet	
sie hatten		sie hätten	
ich war		ich wäre	
du warst		du wärest	
er war	gekommen, gewesen	er wäre	gekommen, gewesen
wir waren		wir wären	
ihr wart		ihr wäret	
sie waren		sie wären	
FUTURUM			
Indikativ		Konjunktiv	
ich werde		ich werde	
du wirst		du werdest	
er wird	leben, schreiben	er werde	leben, schreiben
wir werden		wir werden	
ihr werdet		ihr werdet	
sie werden		sie werden	

Форми Präsens Konjunktiv, Perfekt Konjunktiv, Futurum Konjunktiv визначаються як Конжunktiv I. Конжunktiv I використовується в непрямій мові, перед усім в газетних текстах. Він сигналізує: це думка іншої людини!

Наприклад:

1. *Wissenschaftler*: Ich weiß mehr über das Experiment als die Teilnehmer der Konferenz.

2. *In der Zeitung*: Der Wissenschaftler sagte, er wisse mehr über das Experiment als die Teilnehmer der Konferenz. (Konjunktiv der Gegenwart) Вчений сказав, що він нібито знає більше про експеримент, ніж учасники конференції.

1. *Wissenschaftler*: Ich wusste das früher nicht.

2. *In der Zeitung*: Der Wissenschaftler sagte, er habe das früher nicht gewusst. (Konjunktiv der Vergangenheit) Вчений сказав, що він нібито не знав про це раніше.

Конжunktiv I використовується також для висловлення побажань або в рецептах.

1. Es lebe die Freiheit! Нехай живе свобода!

2. Man nehme 1 Kilo Mehl, ein halbes Kilo Zucker und zwei Eier ... Треба взяти (взьміть) кілограм муки, півкілограма цукру та два яйця ...

Форми Präteritum Konjunktiv та Plusquamperfekt Konjunktiv називаються Конжunktiv II. Конжunktiv II використовується для висловлення чогось нереального. Ці форми можна використати також в проханнях, побажаннях, порадах.

Форму Präteritum Konjunktiv окремого дієслова можна замінити в реченні на форму з дієсловом *würde*, Наприклад: Ich käme gerne heute. Ich würde gerne heute kommen.

1. Sie wäre froh, wenn das Baby einschlafen würde. Вона була б рада, якби дитина заснула.
2. An deiner Stelle würde ich zu Hause bleiben. На твоєму місці я б залишилася вдома.
3. Dürfte ich Sie um einen Gefallen bitten? Могла б я Вас попросити про люб'язність?
4. Käme er doch endlich! Хоч би він нарешті прийшов.

Präteritum Konjunktiv висловлює дію, яка відбувається зараз. Для висловлення дії в минулому використовується *Plusquamperfekt Konjunktiv*.

Наприклад:

1. Wenn er sie anschauen würde, würde sie mit ihm sprechen. Якби він на неї подивився, вона б з ним поговорила. (*Konjunktiv der Gegenwart*)
2. Wenn es nicht so spät gewesen wäre, wäre ich noch hineingegangen. Якби не було так пізно, я б зайшов. (*Konjunktiv der Vergangenheit*)
3. Sie hätten mal besser auf ihre Ernährung achten sollen. Ви мусили б краще піклуватися про своє харчування. (*Konjunktiv der Vergangenheit mit Modalverb*)
4. Er sagte, dass ich auf meine Ernährung hätte achten sollen. Він говорить, що я мусила б звертати увагу на харчування. (*Konjunktiv der Vergangenheit mit Modalverb im Nebensatz*)

Übungen

I. Доповніть речення в Konjunktiv II.

Muster: Sie trainieren oft. (weniger trainieren). Er würde weniger trainieren.

1. Sie räumen jeden Tag auf. (nicht so oft). Er
2. Sie lernen wenig. (mehr lernen). Das Mädchen
3. Sie sprechen selten die Sätze nach. (öfter nachsprechen). Er
4. Sie füttern ihre Katze oft. (nicht so oft). Er
5. Sie trinken viel Kaffee. (weniger trinken). Er

II. Побудуйте складні речення та використайте Konjunktiv II.

Muster: Er treibt keinen Sport. Sie wäre froh, wenn er Sport treiben würde.
Wenn er Sport treiben würde, wäre sie froh.

1. Er geht nicht weg.
2. Er kauft nicht ein.
3. Er sieht nicht fern.
4. Er bügelt nicht.
5. Er räumt nicht auf.

III. Доповніть наступні речення.

Muster: Wenn ich aufwachen würde, würdest du auch aufwachen.

1. Wenn du aufstehen _____, _____ die Katze auch aufstehen.
2. Wenn die Kinder aufstehen _____, _____ ich vielleicht auch aufstehen.
3. Wenn wir aufstehen _____, _____ ihr vielleicht auch aufstehen.
4. Wenn ihr aufstehen _____, _____ die Kinder auch aufstehen.

IV. Поставте наступні речення в Кон'юнктив, змінивши підкреслені слова.

1. Man kann das Leben der Menschen künstlich verlängern.
2. Viele alte Menschen mussten wie heute im Altersheim leben.
3. Es war möglich, länger zu arbeiten und ihre Erfahrungen weiterzugeben.
4. Es war gut, wenn sie auf den Balkon ging.
5. Sie kam zu uns fast jeden Tag.
6. Wenn er ihr die Autoschlüssel gab, fuhr sie sofort zu ihren Freunden.

V. Переробіть речення, утворюючи:

a) Konjunktiv der Gegenwart

1. Wir gehen gerne ins Theater.
2. In zwei Tagen können wir zum Meer fahren.
3. Er schreibt einen Roman.
4. Ich werde froh sein, wenn er heute kommt.
5. Sie löst selbst ihre Probleme.
6. Ich singe gern im Studentenchor.

b) Konjunktiv der Vergangenheit.

1. Wir sind mit dem Zug gefahren.
2. Er hat mir erlaubt, im Labor zu arbeiten.
3. Ich zog gerne in eine andere Wohnung um.
4. Du solltest öfter ins Schwimmbad gehen.
5. Die Ärzte empfahlen ihm, sich mehr zu bewegen.
6. Meine Kollegen haben sich im Urlaub an der Ostsee erholt.

VI. Переробіть речення, використавши Кон'юнктив I в непрямій мові.

Muster: Der Vater sagt: „Im Mittelalter sind die Leute nicht älter als 40 Jahre geworden.“ - Der Vater behauptet, im Mittelalter seien die Leute nicht älter als 40 Jahre geworden.

1. Anna sagt: „Sie hat damals ihr Sicherheitsgefühl verloren, für immer.“
2. Firma Western Union behauptet: „Das Telefon hat zu viele Mängel für ein Kommunikationsmittel.“
3. Der Tourist fragt: „Stimmt es, dass das erste europäische Cafe in Wien stand.“
4. Ein Ingenieur fragt: „Für was ist der Microchip gut?“
5. Professor der Physiologie behauptet: „Louis Pasteurs Theorie von Bazillen ist lächerliche Fiktion.“

ІМЕННІ (БЕЗОСОБОВІ) ФОРМИ ДІЄСЛОВА Інфінітив та його вживання

1). *Інфінітив* характеризується наявністю суфікса – (e)n: **schreiben, sein, lesen, studieren**.

Інфінітив в реченні може бути підметом, присудком, додатком, означенням та обставиною.

Інфінітив може вживатися з часткою **zu** і без неї. Частка **zu** стоїть перед інфінітивом, а в дієсловах з відокремлюваними префіксами та в складних дієсловах частка **zu** стоїть між відокремлюваною частиною та коренем дієслова: **zu legen, abzulegen, teilzunehmen, zurückzukommen**.

Частка **zu** не вживається:

а) при утворенні майбутнього часу: Die Studenten **werden** im Sommer ihr Berufspraktikum im Betrieb **machen**.

б) після модальних дієслів: Er **will** die Fremdsprache **beherrschen**.

в) після дієслів: *lassen* (дозволяти, веліти), *heißen* (називатися), *lernen* (вчитися), *lehren* (навчати), *bleiben* (залишатися), *sehen* (дивитися), *hören* (слухати), *helfen* (допомогати) та ін.: Ich **helfe** dir den Text **übersetzen**.

Частка **zu** вживається:

а) в конструкціях: **haben + zu + Infinitiv**
sein + zu + Infinitiv

Обидві конструкції мають модальне значення, тобто виражають можливість або необхідність.

<i>Констр. haben + zu + Infinitiv</i> має <u>активне</u> значення	<i>Констр. sein + zu + Infinitiv</i> має <u>пасивне</u> значення
Wir haben die Arbeitsproduktivität zu erhöhen . Ми повинні підвищити продуктивність праці.	Dieses Thema ist im Seminar zu besprechen . Цю тему можна (треба) обговорити на семінарі.

б) в інфінітивних групах:

Er begann in der elektrotechnischer Firma **zu arbeiten**.

Wir sind bereit, dieses Projekt finanziell **zu unterstützen**.

Die Mitarbeiter haben die Möglichkeit, ihre Kenntnisse **zu erweitern**.

Elektronik gibt die Möglichkeit, viele Prozesse **zu automatisieren**.

Die Aufgabe besteht darin, das Interesse der Kinder an Naturphänomenen zu wecken.

в) в інфінітивних зворотах:

um ... zu - (для того, щоб)	Das Mädchen steht am Fenster, um nach draußen zu schauen. Дівчинка стоїть біля вікна, щоб дивитися на вулицю.
---------------------------------------	--

statt ... zu - замість того, щоб	Statt den Stuhl in den Keller zu bringen, stellt sie ihn auf den Balkon. Замість того, щоб віднести стілець у підвал, вона ставить його на балкон.
ohne ... zu – не + дієприкметник	Ich kann diesen Text übersetzen, ohne das Wörterbuch zu nutzen . Я можу перекласти цей текст, не використовуючи словник.

Übungen

*I. Визначте, в яких випадках треба використати інфінітивну форму дієслова з **zu**.*

1. Der Materialaufwand für die einzelne Ausrüstung ist (optimieren).
2. Die Kinder helfen den Eltern die Wohnung (aufräumen), das Geschirr (spülen), (einkaufen).
3. Die verwendeten Aggregate lassen sich nach ihrer Form in drei Gruppen (unterteilen).
4. Es ist sehr wichtig, die Ursachen der Krankheit möglichst schnell (beseitigen).
5. Du hast die Äpfel zu Mus oder Marmeladen (verarbeiten).
6. Man muss den klimatischen Bedingungen Rechnung (tragen).
7. Der Meister sollte die Bohrungen (prüfen).
8. Die Kohle ist als Brennstoff (verwenden).
9. Er lehrt sie deutsch (sprechen).
10. Eine ständige Funktionskontrolle der Apparate ist (durchführen).

*II. Вставте відповідний сполучник: **um**, **statt**, **ohne**.*

1. Diese Untersuchungen sind auf zuverlässige ökonomische Lösungen gerichtet, ... eine hohe Betriebssicherheit der Maschine zu erreichen.
2. ... viel darüber zu erzählen, lädt er die Gäste ein, den Betrieb zu besichtigen.
3. Er fährt zum Flughafen, ... das Flugschein mitzunehmen.
4. Der Ingenieur konnte den ganzen Arbeitsprozess kontrollieren, ... seinen Platz zu verlassen.
5. ... an dem Sportfest teilzunehmen, sind sie ins Kino gegangen.
6. ... die Effektivität der Produktion zu steigern, führt man hier ständige Rationalisierungsmaßnahmen durch.
7. Ich gehe in die Reparaturwerkstatt, ... meine Uhr zur Reparatur zu geben.
8. Der Student liest einen interessanten Roman, ... sich auf den Seminar vorzubereiten.
9. Die Leistungen wurden erhöht, ... die Aufwandkosten zu steigern.

III. Утворіть із двох простих речень одне речення з інфінітивним зворотом.

Muster: Die Sekretärin ruft das Restaurant an. Sie soll einen Tisch reservieren.
Die Sekretärin ruft das Restaurant an, um einen Tisch zu reservieren.

1. Der Student übersetzt den Text nicht. Er macht die Übungen.
2. Ich fahre zum Bahnhof. Ich will meine Eltern abholen.
3. Die Studenten arbeiten in einem Unternehmen. Sie erwerben praktisches Können.
4. Die Kinder bleiben zu Hause nicht. Sie gehen zum Park.
5. Wir bezahlen die Waren. Dabei benutzen wir das Bargeld nicht.
6. Er fährt mit dem Auto. Er hält die Verkehrsregeln nicht ein.
7. Die Studenten bearbeiten die Daten. Sie nutzen die Rechentechnik nicht.
8. Die Möglichkeiten der fachlichen Weiterbildung müssen von den künftigen Leitern genutzt werden. Sie müssen dem Wettbewerb in der EU gewachsen sein.

*IV. Виконайте вправи, використавши інфінітив з дієсловами **hören, gehen, lernen, sehen.***

1. *Muster:* Ich höre, dass mein Bruder nach Hause kommt.
= Ich höre meinen Bruder nach Hause kommen.

Ich höre, dass das Telefon klingelt.
dass er mit seinem Freund spricht.
dass er nach meiner Mutter ruft.
dass er aus dem Haus geht.

2. *Muster:* Ich sah aus dem Fenster. Ein Bus fuhr am Haus vorbei.
= Ich sah einen Bus am Haus vorbeifahren.

Viele Leute warteten an der Haltestelle.
Ein kleiner Junge ging allein über die Strasse.
Er blieb vor dem großen Schaufenster stehen.
Die Strassenbahn kam um die Ecke.

3. Die Studenten lernen deutsch
Im Deutschunterricht lernen die Studenten die Vokale richtig ...
Das Mädchen lernt die Suppe ...

lesen, kochen, aussprechen

4. Herr Heller geht zur Post. = Herr Heller geht telefonieren.
Die jungen Mädchen gehen ins Tanzcafe.
Anna geht in die Bibliothek.
Die Freunde gehen ins Stadion.

tanzen, Fussball spielen, das Buch abgeben.

ДІСПРИКМЕТНИКИ (P A R T I Z I P I E N)

В німецькій мові є два дієприкметника: *Partizip I* (або *Partizip Präsens*) та *Partizip II* (або *Partizip Perfekt*).

- 1). Partizip I утворюється наступним шляхом: *Infinitiv + d.*
Partizip I використовується у короткій та повній формах.

<i>Infinitiv</i>	<i>Partizip I</i> в короткій формі	<i>Partizip I</i> в повній формі
lesen	lesen- d читаючи	ein lesender / der lesende Mann чоловік, який читає
lächeln	lächeln- d посміхаючись	eine lächelnde / die lächelnde Frau жінка, яка посміхається
fahren	fahren- d їдучи	ein fahrendes / das fahrende Auto автомобіль, який їде
antworten	antworten- d відповідаючи	die antwortenden Studenten студенти, які відповідають

2). Partizip II утворюється за допомогою префікса **ge-** та суфікса **-t** (для слабких дієслів) або **-en** (для сильних дієслів):

leben – gelebt kommen - gekommen
einführen – eingeführt vorlesen – vorgelesen

studieren – studiert schreiben - geschrieben
besuchen – besucht befinden – befunden

Partizip II використовується в короткій та повній формах.

<i>Infinitiv</i>	<i>Partizip II</i> в короткій формі	<i>Partizip II</i> в повній формі
machen	gemacht виконаний	eine gemachte/ die gemachte Arbeit виконана робота
verlieren	verloren загублений	ein verlorener / der verlorene Hund загублений собака
durchführen	durchgeführt проведений	ein durchgeführtes/ das durchgeführte Experiment проведений експеримент
lesen	gelesen прочитаний	die gelesenen Bücher прочитані книжки

Partizip I або *Partizip Präsens* має активне значення.

Partizip II або *Partizip Perfekt* має найчастіше пасивне значення.

Partizip I та Partizip II можуть бути субстантивовані:

a) reisen - reisend *m* der Reisende, ein Reisender
 f die Reisende, eine Reisende
 pl die Reisenden, Reisende
мандрувати - мандрівник, мандрівниця, мандрівники

б) anstellen – angestellt *m* der Angestellte, ein Angestellter
 f die Angestellte, eine Angestellte

наймати на службу - *pl die Angestellten, Angestellte*
- службовець, службовець (жінка), службовці.

Функції *Partizipien* в реченні.

I. Означення. *Partizipien* у повній формі виступають в реченні як означення і приймають родові й відмінкові закінчення як прикметник.

а) *Partizip I* у функції означення, перекладається на українську мову підрядним означальним реченням, рідше дієприкметником теперішнього часу.

Die **fallenden** Blätter bilden einen bunten Teppich. Листя, що падає, утворює барвистий килим.

Die **reifenden** Früchte werden rot. Дозріваючі фрукти червоніють.

б) *Partizip I* з часткою **zu** виступає у функції означення та виражає *необхідність* або *можливість*.

Der **zu übersetzende** Artikel ist nicht schwer. Стаття, яка повинна бути перекладена, не важка.

Das **zu bauende** Gebäude wird fünfstöckig sein. Будинок, який має бути побудований, буде п'ятиповерховим.

в) *Partizip II*, як означення, перекладається на українську мову пасивним дієприкметником минулого часу.

Unsere **mechanisierte** und **elektrifizierte** Wirtschaft gibt hohe Erträge. Наше механізоване і електрифіковане господарство дає високі прибутки.

Поширене означення (*das erweiterte Attribut*)

Поширеним означенням є означення, виражене дієприкметником (*Partizip I*, *Partizip II*) або інколи прикметником з пояснюючими словами. Поширене означення стоїть у реченні між артиклем (або займенником) та означуваним іменником.

Das (von meiner Freundin ³ *gekaufte*) ² **Kleid** ¹ ist sehr schön. ⁴

При перекладі поширеного означення необхідно дотримуватися певної послідовності: (1) Сукня, (2) куплена (3) моєю подругою, (4) дуже гарна.

Diese vor zehn Jahren *gebauten* **Studentenwohnheime** liegen im malerischen Stadtteil.

Ці студентські гуртожитки, побудовані десять років тому, знаходяться у мальовничій частині міста.

II. Обставина. Partizip I у короткій формі виступає в реченні обставиною способу дії й перекладається на українську мову дієприслівником теперішнього часу.

Während des Urlaubs verbrachte ich die Abende **lesend** oder Schach **spielend**. Під час відпустки я проводив вечори читаючи або граючи в шахи.

III. Дієприслівникові звороти. Partizip I або Partizip II в короткій формі з пояснюючими словами утворюють звороти.

Ins Auditorium **eintretend**, begrüsst der Professor die Studenten.
Заходячи в аудиторію, професор вітає студентів.

Von seiner Reise **zurückgekehrt**, erzählte unser Direktor viel Interessantes über Deutschland. Повернувшись з своєї подорожі, наш директор розповідав нам багато цікавого про Німеччину.

Übungen

I. Вставте пропущений Partizip I.

1. Hans hatte ... Aufgaben, deshalb konnte er nicht an der Versammlung teilnehmen. (dringen)
2. In den ... Nummern der Zeitschrift wird der Artikel fortgesetzt. (folgen)
3. Ich werde im ... Jahr mein Studium beginnen. (kommen)
4. Ich konnte kein ... Kleid für meine Schwester finden. (passen)
5. Eine den Ertrag und Qualität der Erntearbeiten wesentlich ... Größe ist die termin-gerechte Aussaat. (beeinflussen)
6. Die Ukraine ist einer der weltweit ... Produzenten von Stahl. (führen)

II. Поставте Partizip I у відповідній формі.

1. Das war ein ... Tag.
2. Wir haben heute eine ... Arbeit gemacht.
3. Der Film war sehr schön, aber auch sehr **anstrengend**
4. Das war eine sehr ... Reise.
5. Diese Arbeit wäre mir zu

III. Використайте Partizip II, узгодивши закінчення.

Muster: Wann setzen Sie die Arbeit fort, die sie gestern begonnen haben? -

Ich werde die gestern begonnene Arbeit morgen fortsetzen.

- 1) Wann setzen Sie das Experiment fort, das Sie heute begonnen haben?
(am Dienstag)
- 2) Wann schreiben Sie den Artikel weiter, den Sie am Sonnabend begonnen haben?
(heute)
- 3) Wann setzen Sie die Übersetzung fort, die Sie vor einer Woche begonnen haben?
(übermorgen)

- 4) Wann setzen Sie die Analyse fort, die Sie heute begonnen haben?
(nächsten Monat)

IV. Використайте утворений від дієслів Partizip II як означення.

Muster: das Brot kaufen – das gekaufte Brot

das Gerät reparieren –

das Fenster öffnen –

den Text übersetzen –

die Aufgabe vorbereiten –

die Kenntnisse erweitern –

die Produkte erzeugen –

das Geld sparen –

das Konto eröffnen –

V. Перекладіть речення з поширеними означеннями.

1. Der auf einen Kraftwagen bezogene jährliche ökonomische Effekt beträgt 1100 Grivna.
2. Die in der BRD hergestellten Generatoren entsprechen der international vorherrschenden Grundbauform.
3. Die hier dargelegte Methode ist Bestandteil der im Rahmen der internationalen Zusammenarbeit erarbeiteten Methodik der Berechnung von technisch-ökonomischen Kennzahlen.
4. Zur Qualifizierung der im Unternehmen tätigen Elektrofachkräfte gibt es verschiedene Möglichkeiten.

VI. Визначте, у якій функції виступають Partizipien.

1. Die ganze Angelegenheit überblickend, konnte ich ihm einen guten Rat geben.
2. In London angekommen, begann ich sofort, seine Sehenswürdigkeiten zu besichtigen.
3. Diese Brücke, von unseren Ingenieuren erbaut, ist ein Wunder der Technik.
4. Das Haus verlassend, verabschiedete er sich von seinen Freunden.
5. Sie saßen plaudernd und rauchend auf dem Balkon.
6. Die morgen zu liefernde Arbeit ist schon fertig.
7. Das zu sparende Geld ist für das nächste Geschäft nötig.
8. Das Experiment ist durchgeführt.
9. Die Arbeit beendet, gingen sie in die Kantine.
10. Die Summe der von einer Volkswirtschaft erzeugten Güter und Dienstleistungen bildet das Sozialprodukt.
11. Es ist verständlich, dass die Höhe des als Nachfrage wirksam werdenden Bedarfs in einer engen Beziehung zu seiner Dringlichkeit steht.

VII. ПРИЙМЕННИК (DIE PRÄPOSITION)

Прийменники – це службові слова, які показують відношення, зв'язок між окремими членами речення. Лексичне значення прийменників виявляється в

контексті. Той самий прийменник може мати кілька значень, що залежить головним чином від дієслова.

В німецькій мові прийменники використовуються з певним відмінком, іноді з двома відмінками.

Прийменники з Genitiv	Прийменники з Dativ	Прийменники з Akkusativ
während - під час statt - замість unweit - недалеко від infolge - внаслідок wegen - із-за, ради diesseits - по цей бік jenseits - по той бік laut - відповідно, по trotz - незважаючи на	mit - з, із nach - після, на, в aus - із zu - до, для, на von - від, про, із bei - у, при, біля seit - з außer - окрім entgegen - навпроти gegenüber - навпроти	durch - через, по für - для, за ohne - без gegen - проти um - навколо wider - всупереч bis - до entlang - уздовж

Прийменники, які використовуються з **Dativ** та **Akkusativ**.

<i>in</i> в	<i>über</i> над, через	<i>hinter</i> за, позаду
<i>an</i> на, біля	<i>unter</i> під, серед	<i>neben</i> біля
<i>auf</i> на	<i>vor</i> перед, до	<i>zwischen</i> між

Більшість прикметників мають не одне, а декілька значень.

mit - з, не перекладається

- а) Ich spreche mit dem Freund. Я розмовляю з другом.
б) Er fährt mit dem Bus. Він їде автобусом.

nach – після, через, на, в (до)

- а) Nach dem Unterricht versammelten sich die Studenten im Korridor.
Після занять студенти зібралися у коридорі.
б) Nach zwei Tagen kehrte er zurück. Через два дні він повернувся.
в) Meiner Meinung nach hat er völlig recht. На мою думку, він повністю правий.
г) Die Delegation fährt nach Deutschland. Делегація їде в Німеччину.

von – від, про, не перекладається

- а) Ich habe den Brief von meiner Mutter erhalten. Я одержав листа від своєї матері.
б) Ich habe von ihm viel gehört. Я про нього багато чула.
в) Wir haben die Werke von Tolstoi gelesen. Ми прочитали твори Толстого.

zu – до, для

- а) Ich gehe heute zu meiner Freundin. Я йду сьогодні до своєї подруги.
б) Der Arzt nimmt die Probe zur Kontrolle. Лікар бере пробу для контрольної перевірки.

in – в (на), через

- а) Er arbeitet in einer Firma. Він працює на фірмі.
б) Sie ist im Büro. Вона в бюро.
в) Im Januar haben wir Prüfungen. В січні у нас іспити.

г) Sie kommt in zwei Tagen.	Вона прийде через два дні.
unter – під, серед, нижче	
а) Unter diesem Dach wohnen viele Familien.	Під цим дахом живе багато родин.
б) Unter uns gibt es auch die Fernstudenten.	Серед нас є також студенти – заочники.
в) Heute ist 5° unter Null.	Сьогодні 5° нижче нуля.

Übungen

I. Перекладіть речення з zu.

1. Zur einfachen Darstellung elektrischer Anordnung benützt man einheitlich vereinbarte Symbole.
2. Zur Zeit arbeitet er als Leiter der Finanzabteilung.
3. Moderne Geräte und Apparate stehen den Wissenschaftlern zur Verfügung.
4. Einige Sendungen werden regelmäßig, dazu zu bestimmter Zeit übertragen, wie zum Beispiel „die letzten Nachrichten“.
5. Er bleibt den ganzen Abend zu Hause.
6. Ich bin im Gebirgen zum ersten Mal.
7. Die Strassenschuhe sollen bequem und nicht zu hell sein.

II. Перекладіть речення з прийменником von.

1. Die sortimentsgerechte Versorgung der Bevölkerung mit Obst ist von großer Bedeutung.
2. Nach New York ist Hamburg die Stadt mit einer großen Menge von Konsulaten.
3. Ich suche ein bestimmtes Buch von Professor Bernal.
4. Monika hat von ihrer Freundin einen Brief bekommen.
5. Die Studenten sprechen von der bevorstehenden Prüfung.
6. Wir arbeiten täglich von 8 bis 16 Uhr.
7. Sie brauchen von der Post bis zum Bahnhof 10 Minuten.

III. Перекладіть речення з прийменником mit.

1. Heute beginnen wir mit der Vorbereitung der Produktion.
2. Ich fahre in die Universität mit dem Trolleybus.
3. Haben Sie mit dem Ingenieur gesprochen?
4. Er beschäftigt sich mit der Medizin.
5. Ich studiere an der Bergbauuniversität mit großem Interesse.
6. Um 6 Uhr beginne ich mit Morgengymnastik.

IV. Виберіть із нижчеподаних прийменників підходящий варіант.

1. Er ist ... 12. Oktober 1988 geboren.
2. Der Obus fährt ... die Strasse.
3. ... dem Tisch hängt eine Lampe.
4. Sie geht ... Mantel spazieren.
5. ... drei Tagen beginnt das Studienjahr.
6. Die Reise ... Österreich haben wir für das nächste Jahr geplant.
7. ... etwa 100 m sehen Sie das Reisebüro auf der rechten Seite.
8. Wir wollen unseren Urlaub gern ... der See verbringen.

9. ... den Tisch herum stehen sechs Stühle.
 10. Er dankt mir ... das Buch.
 11. ... des bereits erreichten hohen Mechanisierungsgrades ist die technische Entwicklung noch nicht abgeschlossen.

über, in, für, nach, um, ohne, durch, an, trotz, ab, unter, neben, statt, vor, zwischen

VIII. СПОЛУЧНИК (DIE KONJUNKTION)

Сполучники поєднують між собою окремі члени речення, групи слів та рівноцінні речення.

Сполучники поділяються на сурядні та підрядні.

<i>Сурядні сполучники</i>		<i>Підрядні сполучники</i>	
und	і, а	dass	що, щоб
auch	також	ob	чи
dann	тоді, потім	wo	де
außerdem	крім того	wenn	коли, якщо
aber	а, але	als	коли
sondern	але, однак	wie	як
doch	проте, все ж	was	що
dennoch	проте, все ж	wer	хто
jedoch	однак	weil	тому що
trotzdem	не дивлячись на це	da	так як
zwar	хоча	bis	поки не
sonst	інакше	bevor	раніше ніж
daher, darum, deshalb	тому	während	в той час як
deswegen	тому	obwohl	хоча
oder	або		
denn	бо, тому що		

Сполучники можуть бути простими (und, aber, auch) та парними:

bald ... bald	то ..., то
teils ... teils	почасти ..., почасти
weder ... noch	ні ..., ні
nicht nur ... sondern auch	не лише ..., а й
sowohl ... als auch	як ..., так і
entweder ... oder	або ..., або
je ... desto	чим ..., тим
je ... umso	чим ..., тим
insofern ... als	оскільки ..., оскільки

Übungen

I. Перекладіть речення із простими сполучниками.

1. Zuerst begrüsst der Ober die Gäste, dann bringt er ihnen die Speisekarte.

2. Ich habe kein Geld, deshalb kaufe ich keinen Pullover.
3. Wir müssen uns beeilen, sonst kommen wir zu spät.
4. Die neue Werkhalle ist bereits fertig, und unsere Brigade arbeitet jetzt dort.
5. Das Buch ist interessant; dennoch hat es keinen künstlerischen Wert.
6. Eine Wanderung am Sonntag, oder gar eine Bergtour übers Wochenende, bringt Erlebnisse von bleibender Erinnerung.
7. Ein richtiges Familienfest kann auch in einem Gasthaus werden, besser aber im eigenen Heim oder Garten.

II. Перекладіть речення з парними сполучниками.

1. Je eindeutiger die Signale sind, desto/umso besser verstehen wir sie.
2. Dies betrifft sowohl die Arbeitsproduktivität als auch die Arbeitsqualität, da beide wesentliche Einflüsse auf die Wirtschaftlichkeit haben.
3. Weder die Industrie noch die Verkehrsbetriebe und die Landwirtschaft können ohne Energie funktionieren.
4. Die Atmosphäre erinnert uns an ihre Existenz sowohl durch Regen und Schnee, als auch durch Hitze und Frost.
5. Das Klima beeinflusst nicht nur die Gesundheit des Menschen, sondern auch das Wachstum der Tiere und Pflanzen.
6. Die Ehegatten können entweder den Geburtsnamen des Mannes oder den der Frau zum Familiennamen (Ehenamen) bestimmen.
7. Die Möglichkeit zur Konservierung ist – teils wegen fehlender Verfahren, teils wegen geringer Leistungsfähigkeit – nicht immer gegeben.

С И Н Т А К С И С (DIE SYNTAX)

I. ПРОСТІ РЕЧЕННЯ (Einfache Sätze)

Просте речення буває:

- а) розповідним (der Aussagesatz)
- б) питальним (der Fragesatz)
- в) наказовим (der Befehlsatz)
- г) заперечним (der negative Satz)

Просте речення в німецькій мові характеризується сталим порядком слів та обов'язковою наявністю головних членів речення: підмета та присудка.

- а) У розповідному реченні *присудок* завжди стоїть на другому місці. Якщо присудок складається із двох частин, то відмінювана частина стоїть на другому місці, а невідмінювана у кінці речення.

<i>Прямий порядок слів</i>	<i>Непрямий порядок слів</i>
Er <u>studiert</u> jetzt an der Universität. Він зараз навчається в університеті.	Jetzt <u>studiert</u> er an der Universität. Зараз він навчається в університеті.
Ich <u>habe</u> gestern drei Stunden im Lesesaal gearbeitet. Я вчора три години працювала в читальному залі.	Gestern <u>habe</u> ich drei Stunden im Lesesaal gearbeitet. Вчора я три години працювала у читальному залі.

б) У питальному реченні без питального слова *присудок* стоїть на першому місці. Якщо присудок складається не з одного слова, то відмінювана частина стоїть на першому місці, а невідмінювана у кінці речення.

У питальних реченнях з питальним словом відмінювана частина присудка стоїть на другому місці, а невідмінювана на останньому.

Питальне речення <i>без</i> питального слова	Питальне речення з питальним словом.
<u>Bist</u> du Student? Ти студент?	Wann <u>kommst</u> du zu mir? Коли ти прийдеш до мене?
<u>Hast</u> du gestern gearbeitet? Ти вчора працював?	Wann <u>werden</u> sie nach Hause <u>fahren</u> ? Коли вони поїдуть додому?

Питальні слова: wer? was? wo? woher? wohin? wie? wie lange? wieviel? wann? warum? wessen? welcher? seit wann? bis wann?

в) У наказових реченнях присудок стоїть на першому місці.

Gib mir, bitte, das Wörterbuch! Дай мені, будь ласка, словник!
Nehmen Sie an unserer Arbeit **teil**! Візьміть участь в нашій роботі!

г) Заперечні речення в німецькій мові мають свої особливості.
Для заперечення використовуються слова:

nein - ні	niemand - ніхто
nicht - не	nichts - ніщо
kein - аніякий, жоден	nie (niemals) - ніколи
nirgends - ніде	

Заперечення **nicht** використовується з будь-якою частиною мови. Якщо заперечення належить до присудка, воно стоїть в кінці речення. Якщо належить до будь-якого іншого члена речення, воно стоїть безпосередньо перед цим членом речення.

1. Meine Mutter *arbeitet* **nicht**.
2. Meine Mutter *hat* gestern **nicht** *gearbeitet*.
3. Dieser Text ist **nicht** *schwer*.
4. Er hat heute **nicht** *viel* gemacht.
5. Ich gehe **nicht** *ins Institut*.
6. **Nicht** *alle* sind da.
7. Er hat **nicht** *zwei*, sondern drei Schwestern.

Заперечення **kein** використовується тільки з іменниками. В однині заперечення *kein* відмінюється як неозначений артикль, а у множині як означений артикль.

Заперечення *kein* завжди стоїть перед іменником, але може заперечувати як іменник, так і дієслово (прикл. 2).

1. Wir haben heute **kein** Seminar in der Geschichte der Ukraine.
2. Er hat uns **keine** Information gegeben.
3. Es gibt **keine** Studenten in diesem Raum.

У німецькому реченні не може бути два або більше заперечних слів. Якщо у реченні є заперечні займенники або прислівники чи сполучники (*nichts, niemand, nie, nirgends, weder* - noch та інші), то заперечення *nicht* та *kein* не вживаються.

1. Ich kenne **niemand** aus dieser Gruppe.
2. Sie studierte an der Universität **nie**.

Другорядні члени речення (die Nebenglieder des Satzes)

Окрім головних членів речення (підмета - *das Subjekt* та присудка - *das Prädikat*) у німецькій мові є другорядні члени речення: означення, додаток та обставини.

Übungen

I. Побудуйте речення:

a) з прямим порядком слів

1. in, besteht, Deutschland, Hälfte, des, die, heute, Verpackungsabfällen, aus, Hausmülls.
2. kann, rückgängig, den, machen, nach, Wahl, der, seiner, Käufer, Kauf.
3. nach, Kleidung, wird, sein, in, die, Kälteperiode, einer, Nachfrage, winterlichen, groß, warmer.

б) з непрямым порядком слів

1. ist, hier, des, gering, Einfluss, sehr, Staates
2. der, Bergbauuniversität, er, als, Ingenieur, wird, nach, arbeiten, der, Absolvierung.
3. muss, Auto, zur, und, Arbeit, mit, fahren, dem, ich, Einkaufen, zum.

II. Поставте питання без питальних слів до поданих нижче речень.

1. Wir kehren nach Hause zurück.
2. Es gibt eine Vielzahl möglicher Kooperationsformen mit unterschiedlicher Bindungsstärke.
3. Die Träume der Menschen sind unterschiedlich.
4. Gute Freunde erkennt man in schwierigen Zeiten.
5. Monike hat ihre beste Freundin in der Ausbildung kennengelernt.

III. Поставте запитання до визначених слів.

Muster: Die Studenten arbeiten **im Lesesaal**. **Wo** arbeiten die Studenten?

1. Für den geldlohn kommen **zwei** Berechnungsgrundlagen in Betracht: der Zeitlohn und der Leistungslohn.
2. Mein Zimmer liegt **im dritten Stock**.
3. Ich sehe **regelmäßig** die neuesten Filme und besuche interessante Ausstellungen.
4. **Wegen der Erkältung** kann er an der Konferenz nicht teilnehmen.
5. **Jede Woche** fährt sie zu ihren Eltern.

IV. Перекладіть заперечні речення.

1. Diese Aufgabe ist nicht kompliziert.
2. Nicht sie hat diesen Text übersetzt.
3. Er fährt nicht morgen weg.
4. Das ist nicht dein Fehler.
5. Ich kann nirgends dieses Lehrbuch kaufen.
6. Niemand hat diesen Film gesehen.
7. Nein, sie arbeitet jetzt nicht.
8. Er ist kein Student.
9. Sie hat keine Zeitschriften gekauft.
10. Nichts ist so ansteckend wie schlechte Laune.

II. СКЛАДНОСУРЯДНІ РЕЧЕННЯ (die Satzreihen)

У складносурядному реченні прості речення виступають як граматично рівноправні, незалежні одне від одного. Зв'язок між реченнями може відбуватися за допомогою сполучників:

а) простих: und (і, а), aber (але), denn (тому що, бо)

Das neue Laboratorium ist bereits fertig, **und** unsere Studenten arbeiten jetzt dort.

б) парних: entweder ... oder (або ...або), nicht ... sondern (не ... а), nicht nur ... sondern auch (не лише .., а й), sowohl ... als auch (як .., так і), weder ... noch (ні ... ні), bald ... bald (то ... то)

Nicht der Professor wird den Vortrag halten, **sondern** der Dozent hat den Auftrag dazu erhalten.

в) та прислівників: deshalb (тому), darum (тому), jedoch (однак), dann (потім), dennoch (все ж)

Der Text ist ziemlich kompliziert, **deshalb** verbräuche ich ein Wörterbuch, um ihn richtig zu übersetzen.

Übungen

I. Перекладіть речення та визначте вид сполучника (простий, парний, прислівниковий).

1. Es ist wichtig, dem Schlaf- und Wachrythmus des Menschen Rechnung tragen, denn Ermüdung lässt sich nicht willkürlich ausschalten.
2. Tierisches und pflanzliches Eiweiß ergänzen sich sehr gut, deshalb soll jede Mahlzeit gleichzeitig tierisches und pflanzliches Eiweiß enthalten.
3. Zuckerreiche Lebensmittel sättigen nicht so gut wie stärkereiche Lebensmittel,

- außerdem begünstigen sie die Entstehung von Karies.
4. Wir wohnen jetzt in einem anderen kleinen Hotel, und ich habe jetzt ein Zimmerchen für mich allein.
 5. Hier sind die Zahlungen schon erfolgt, aber die Leistungen dafür sind noch nicht erbracht.
 6. Zur Zeit wird in vielen Betrieben die Produktion weitgehend automatisiert, dadurch werden wiederum Arbeitskräfte freigesetzt.
 7. Nicht der Professor soll den Vertrag halten, sondern der Dozent hat den Auftrag dazu erhalten.
 8. Ich will nicht nur Brot, sondern auch ein wenig Fleisch kaufen, darum laufe ich auf den Markt.
 9. Bald ist der Himmel blau, bald ist er mit Wolken bedeckt.
 10. In der allgemeinen Betriebslehre unterscheidet man die Begriffe „Unternehmen“ und „Betrieb“; dabei ist das Unternehmen der übergeordnete Begriff.

III. СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ (das Satzgefüge)

Складнопідрядне речення складається з головного та одного або декількох підрядних речень. Підрядне речення виділяється комами.

Підрядні речення поєднуються з головним за допомогою підрядних сполучників або сполучникових слів: als, dass, wenn, während та ін.

Порядок слів у підрядному реченні

Підрядне речення у німецькій мові має твердий порядок слів.

У підрядному реченні на першому місці стоїть *сполучник*, за ним у більшості випадків слідує *підмет*, потім другорядні члени речення і на останньому місці стоїть *присудок*.

	1	2	3	4
Ich weiß,	dass	er	gestern die Prüfung	abgelegt hat.
	сполучник	підмет	другорядні члени	присудок

Підрядне речення може стояти:

а) перед головним реченням: **Wenn** ich die Zeit haben werde, komme ich zu dir morgen.

Якщо підрядне речення стоїть на першому місці, головне починається з присудка (відмінюваної частини).

б) після головного: Er fragte, **ob** ich dieses Buch gelesen habe.

в) та всередині його: Die Studenten, **die** draußen stehen, fahren heute zum Werk.

Види підрядних речень та підрядні сполучники

1). Додаткові підрядні речення вводяться сполучниками: **dass** (що, щоб), **ob** (чи), **wer** (хто), **was** (що), **wo** (де), **wann** (коли), **wie** (як). Наприклад:
Der Professor sagte ihm, **wann** die Prüfung beginnt.

2). Підрядні речення часу вводяться сполучниками: **als** (коли), **wenn** (якщо, коли), **nachdem** (після того як), **während** (в той час як), **bis** (поки не), **sobald** (як тільки), **seitdem** (с тих пір як), **bevor, ehe** (раніше ніж), **solange** (поки).
Наприклад: **Wenn** sie die deutschen Zeitschriften lesen, benutzen sie keine Wörterbücher.

3). Підрядні речення причини вводяться сполучниками: **weil** (тому що), **da** (так як).
Наприклад: **Da** der Unterricht an der Universität um acht Uhr beginnt, muss er an Werktagen früh aufstehen.

4). Підрядні речення місця вводяться сполучниками: **wo** (де), **wohin** (куди), **woher** (звідки).
Наприклад: Es ist mir nicht bekannt, **wohin** sie gefahren ist.

5). Підрядні умовні вводяться сполучниками: **wenn, falls** (якщо).
Наприклад: **Wenn** das Wetter gut sein wird, fahren wir am Wochenende aufs Lande.

6). Підрядні означальні речення вводяться сполучниковими словами **welcher, welches, welche** (який, яке, яка, які), **der, das, die** (який, яке, яка, які) та їх відмінюваними формами (den, dem, dessen, deren).
Наприклад: Die Anzüge, die wir probiert haben, sind sehr schön.

7). Підрядні порівняльні речення вводяться сполучниками: **wie** (як), **als** (ніж), **je ... desto; je ... um so** (чим ... тим),
Наприклад: Je extremer die klimatischen Verhältnisse sind, desto kleiner wird der zeitliche Spielraum, innerhalb dessen die genannten Arbeiten erledigt werden können.

Übungen

I. Утворіть із двох простих речень складнопідрядне речення.

a) Es ist zweifellos, dass ...

б) Eine große Auswahl an Käsesorten und–qualitäten kommt nahezu jeder Geschmacksrichtung des Verbrauchers entgegen.

a) Es ist bekannt, dass ...

б) Wein-Marktordnung in Deutschland umfasst Regelungen des Binnenmarktes und Regelungen des Handels mit Drittländern.

a) Ich hoffe, dass ...

б) Dieses Problem wird bald gelöst werden.

a) Es ist verständlich, dass ...

- б) Ein hoher Beschäftigungsgrad und eine günstige Auftragslage der Wirtschaft ver-
helfen dem Bürger zu einem sicheren und hohen Einkommen.

II. Перекладіть умовні речення із сполучником та без сполучника, зверніть увагу на місцезнаходження дієслова або дієслів у підрядному реченні.

1. Wenn der Student systematisch *arbeitet*, so hat er gründliche Kenntnisse.
2. *Hast* du diesen Film nicht *gesehen*, so musst du es morgen unbedingt tun.
3. Wenn du dich *beeilst*, so kommst du rechtzeitig zur Versammlung.
4. *Treibt* man regelmässig Sport, so ist man stark und gesund.
5. *Willst* du dieses Konzert *besuchen*, so sollst du dir im voraus die Eintrittskarte be-
sorgen.
6. Falls ich heute das Wörterbuch *kaufe*, übersetze ich diesen Text.
7. *Wollen* Sie die Sprache gut *beherrschen*, so müssen Sie viel deutsch sprechen.
8. Wenn du dich unwohl *fühlst*, kannst du zu Hause bleiben.

III. Перекладіть нижчеподані складні речення.

1. Weil gemeinsame Erlebnisse verbinden, soll möglichst viel Freizeit miteinander
verbracht werden.
2. Da die Bedürfnisse eines Menschen theoretisch unbeschränkt sind, weil immer
wieder neue geweckt werden, können kaum alle Bedürfnisse befriedigt werden.
3. Während die Einlagen aus dem Privatkonto übernommen werden können, müssen
die Entnahmen erst ermittelt werden.
4. Nachdem die Eigenkapitalveränderung sowie die Einlagen und Entnahmen ermit-
telt sind, kann anschliessend als Saldo auch der Gewinn bzw. Verlust berechnet
werden.
5. Wer arbeitet, braucht auch Pause, in denen er sich erholen kann.
6. Je höher eine Volkswirtschaft entwickelt ist, desto mehr Kapital wird eingesetzt.

IV. Перекладіть речення з підрядними означальними.

1. In Deutschland gibt es eine ganze Reihe von Städten, *die* in der Nähe neuer Indu-
striezentren geschaffen wurden.
2. Es gibt Berufe, *die* vom Wetter abhängig sind, wie Bauern, Gärtner, Schäfer, Fi-
scher usw..
3. Brennstoffe sind Stoffe, mit *denen* wir Wärme erzeugen und diese einem techni-
schen Vorgang nutzbar machen.
4. Der Student, *dessen* Vortrag wir gehört haben, steht im dritten Studienjahr.
5. Das Kleid, *das* ich gestern gekauft habe, gefällt mir sehr gut.
6. Das ist der Gelehrte, *dessen* Namen unsere Universität trägt.

С Л О В О Т В І Р (DIE WORTBILDUNG)

Утворення частин мови

У німецькій мові усі повнозначні слова (іменники, прикметники, дієслова, прислівники, числівники) поділяються на:

1. Прості або кореневі

der Tag, gut, dort, leben, zwei

2. Похідні, тобто утворені

а) за допомогою	<i>префіксів</i>	та	<i>суфіксів</i>
	der Ur text		der Arbeiter
	die Miss wirtschaft		die Anwendung
	be kommen		telefonieren
	un wichtig		monatlich

б) за допомогою *напівпрефіксів* та *напівсуфіксів*

Деякі слова можуть виступати у ролі суфіксів та префіксів, не втрачаючи свого основного значення і існуючи у мові як самостійні слова; їх, як правило, називають напівсуфіксами, напівпрефіксами.

Наприклад:	erfolgreich	-	успішний	(reich – багатий)
	mit nehmen	-	брати з собою	(mit – з)
	durch führen	-	проводити	(durch – через, крізь)
	bedeutungsvoll	-	знаменний	(voll – повний)

в) шляхом субстантивації

lesen – das Lesen, alt - der Alte, die Alte

г) через зміну кореня

der Stand (від stehen)

3. Складні, тобто утворені з двох (або більше) кореневих або похідних слів:

das Arbeitszimmer, die Hochschule, teilnehmen, zurückkommen, überaus, himmelblau

Утворення іменників

1. Складні іменники утворюються з двох або більше компонентів. Останній компонент є основним, він завжди виражений іменником. Наголос падає на перший корінь.

der Bücherschrank	=	die Bücher + der Schrank
das Frühjahr	=	früh + das Jahr
der Schreibtisch	=	schreib(en) + der Tisch

2. Похідні іменники утворюються

а) за допомогою суфіксів:

Чоловічий рід		Жіночий рід		Середній рід	
Нім.	Іншом.	Нім.	Іншом.	Нім.	Іншом.
-er	-or	-in	-tion	-chen	-um
-ler	-ent	-ung	-ion	-lein	-at
-ner	-ant	-heit	-ik	-el	-ent
-ling	-at	-keit	-tur	-tum	-al
-e	-ist	-schaft	-tät	-nis	-ett
-el	-ar	-e	-ie	-sal	
-en	-eur	-ei			
	-ier				
	-ismus				

der Lehrer, der Lektor, die Studentin, die Produktion, das Mädchen, das Studium, die Tätigkeit, die Gesellschaft, die Wärme

б) за допомогою префіксів
das **Gebirge**, der **Urmensch**, das **Unglück**, die **Misswirtschaft**

в) від дієслівних основ
versuchen - der Versuch; fliegen – der Flug

г) шляхом субстантивації
gehen – das Gehen; gelehrt – der Gelehrte; krank – der Kranke

Значення окремих суфіксів

1. Суфікси –er, -ler, -ner.

За допомогою цих суфіксів утворюються іменники чоловічого роду, які означають назви осіб за родом їх діяльності:

arbeiten (працювати) der Arbeiter (працівник)
die Wissenschaft (наука) der Wissenschaftler (вчений)
der Garten (сад) der Gärtner (садівник)

Іменники з суфіксом –er можуть також означати знаряддя праці або дії:
der Sender (передавач), der Messer (вимірювач)
а також жителів міст та країн: der Dnipropetrowsker (дніпропетровець),
der Ukrainer (українець).

2. Суфікс –e.

Іменники *чоловічого* роду можуть означати національність:
der Pole, der Russe, der Franzose.

Іменники *жіночого* роду можуть означати:

- а) дію, стан або результат дії: die Hilfe (допомога), die Frage (запитання)
- б) назви якостей та властивостей: die Wärme (тепло), die Größe (величина, розмір), die Tiefe (глибина)

3. Суфікс –in.

Іменники, утворені за допомогою цього суфікса, означають живих істот жіночого роду: die Studentin (студентка), die Dozentin (доцент)

4. Суфікс – ung.

За допомогою суфікса –ung утворюються іменники, які називають дію або результат дії:

anwenden (використовувати) - die Anwendung (використання)
herstellen (виготовляти) - die Herstellung (виготовлення)

5. Суфікси -keit, -heit, -schaft.

За допомогою цих суфіксів утворюються іменники, які означають абстрактні поняття: die Tätigkeit – діяльність, die Eigenschaft – властивість

6. Суфікси –chen, -lein.

Іменники з цими суфіксами мають зменшувальне або пестливе значення: der Tisch (стіл) - das Tischlein (столик), der Teil (частина) - das Teilchen (частинка)

Значення окремих префіксів

1. Префікс ge-

З префіксом ge- утворюються неістоти, які часто мають збиральне значення:

das Gebirge - гори
das Gerede - базікання, балачки
das Gerippe - скелет

2. Префікс ur-

Іменники, утворені за допомогою префікса, означають дещо первісне, початкове: der Urmensch - первісна людина, der Urtext - оригінал

3. Префікс un-

Іменники, утворені за допомогою префікса un-, мають значення, протилежне значенню кореневого слова: das Glück (щастя) – das Unglück (нещастя)

4. Префікс miss-

Слова, утворені з цим префіксом, означають щось негативне, невдале:
die Wirtschaft (господарство) – die Misswirtschaft (безгосподарність)
das Verständnis (розуміння) – das Missverständnis (непорозуміння)

Утворення дієслів

1. Складні дієслова

teilnehmen, bekanntgeben, kennenlernen, freilassen, auseinandergehen

2. Похідні дієслова утворюються

a) за допомогою префіксів **be-, ge-, er-, ver-, zer-, ent-, emp-, miss-**:

besprechen, verstehen, erzeugen, zerlegen, befreien, ermöglichen

б) за допомогою напівпрефіксів **durch, mit, auf, aus, ab, an, bei, vor, zu, nach, ein**: abfahren, zukommen, mitnehmen, abbauen, nacherzählen, aufstehen

Утворення прикметників

1. Складні прикметники - dunkelgrün, himmelblau

2. Похідні прикметники утворюються:

a) за допомогою	<i>суфіксів</i>	та	<i>напівсуфіксів</i>
	-ig riesig		-voll wertvoll
	-lich täglich		-los fehlerlos
	-isch politisch		-frei fehlerfrei
	-ern eisern		-leer luftleer
	-bar fruchtbar		-fach vielfach
	-sam aufmerksam		-mässig planmässig
	-haft vorteilhaft		-gemäss zeitgemäss
	-er Kyiver		-förmig gleichförmig
			-arm wasserarm
			-reich erfolgreich
			-wert bemerkenswert

б) за допомогою префіксів:	ur-	uralt
	un-	unklar
	miss-	missverständlich

Значення деяких суфіксів та напівсуфіксів

1. Суфікс **-lich**

Прикметники, утворені за допомогою суфікса **-lich**, можуть означати повторюваність, кількаразовість дії:

das Jahr (рік)	-	jährlich (щорічно)
der Tag (день)	-	täglich (щоденно)
der Monat (місяць)	-	monatlich (щомісячно)

2. Суфікс **-bar**

Прикметники, утворені з суфіксом, виражають здатність предмету до чогось, причому здатність пасивну: lesen (читати) - lesbar (те, що читають)
verfügen (мати у наявності) - verfügbar (наявний)

3. Напівсуфікси –los, -leer, -frei

Прикметники з цими суфіксами означають відсутність властивості, яка міститься у кореневому значенні слова:

die Hilfe (допомого)	-	hilflos (безпомічний)
die Luft (повітря)	-	luftleer (безповітряний)
der Dienst (служба)	-	dienstfrei (вільний від служби)

4. Напівсуфікси –voll, -reich

Прикметники з цими суфіксами означають наявність у більшій кількості властивості, яка міститься в кореневому значенні слова:

das Wasser (вода)	-	wasservoll (повноводний)
die Kraft (сила)	-	kraftvoll (повний сили, енергійний)
der Erfolg (успіх)	-	erfolgreich (успішний)

5. Напівсуфікс –arm

Суфікс **-arm** означає недостатність властивості, яка міститься у кореневому слові:

das Wasser (вода)	-	wasserarm (маловодний)
-------------------	---	------------------------

6. Напівсуфікси –mässig, -gemäss.

Прикметники з напівсуфіксами **–mässig** та **–gemäss** виражають відповідність значенню, яке міститься у кореневому слові:

der Plan (план)	-	planmässig (планомірний)
die Zeit (час)	-	zeitgemäss (своєчасний)

Утворення прислівників

1. Складні прислівники

außerdem, demnach, überaus, zugrunde, sozusagen, zumute

2. Похідні прислівники утворюються:

а) за допомогою суфіксів: -ig, -isch, -lich, -sam, -bar, -haft, -wärts, -massen, -weise, -lings, -ens

а) schwer - schwerlich
neu - neulich
kurz - kürzlich

б) rückwärts
versuchsweise
folgendermassen
rittlings
zweitens

Übungen

I. Визначте складові частини поданих нижче слів та перекладіть їх.

die Volkswirtschaft = das Volk + die Wirtschaft	
die Wildtiere	das Studentenwohnheim
die Großeltern	das Sonnenlicht
die Produktionsbedingungen	das Forschungsinstitut
die Strukturmassnahmen	das Abwasser
die Einflussfaktoren	die Nahrungsmittel

II. Утворіть іменники від поданих нижче слів та перекладіть їх.

führen -	groß -
leisten -	hoch -
zunehmen -	gut -
einsetzen -	krank -
anwenden -	lang -
pflegen -	gesund -
bezeichnen -	feucht -
wirken -	besser -
anbauen -	stark -
spannen -	jung -

III. Перекладіть ряди однокореневих дієслів.

lesen – vorlesen – nachlesen – einlesen (sich) - ablesen
stehen – verstehen – bestehen – aufstehen – zustehen
nehmen – entnehmen – zunehmen – abnehmen – übernehmen
kommen – bekommen – abkommen – zukommen – ankommen
führen – durchführen – einführen – ausführen – zuführen
bauen – anbauen – abbauen – überbauen – einbauen
fahren – abfahren – ausfahren – zufahren – überfahren
arbeiten – bearbeiten – einarbeiten – verarbeiten – mitarbeiten
gehen – ausgehen – weggehen – eingehen - vorbeigehen
kommen – vorkommen – vorbeikommen – ankommen - zukommen

*IV. Утворіть прикметники за допомогою суфіксів та напівсуфіксів **-lich, -bar, -sam, -los, -ig, -isch, -voll, -haft***

der Nebel, die Wirtschaft, der Wind, das Problem, die Bedeutung, die Arbeit, die Politik, der Zweifel, das Wasser, der Typ, der Geruch, die Philologie, die Zeit, die Hilfe, der Schmerz, der Erfolg, begreifen, realisieren, verstehen, spielen, erfordern, erkennen.

V. Утворіть протилежні за значенням прикметники за допомогою префіксів, суфіксів та напівсуфіксів **-un, -in, -reich, -los, -bar**

möglich	erfolglos
nötig	hilfreich
erkennbar	empfindlich
bekannt	konsequent
direkt	inhaltsreich
vorsichtig	zweckmässig
wohl	günstig
nutzlos	wichtig
mittelbar	kostenfrei

VI. Визначте складові частини нижчеподаних слів та перекладіть їх.

zahlreich, termingerecht, freilebend, innerstaatlich, umfangreich, leistungsschwach, wettbewerbsfähig, marktgerecht, gleichmässig, frostempfindlich, langfristig, regelmässig, vergleichsweise, volkswirtschaftlich, verlustarm, rechtzeitig, mittelschwer, bodennah, mängelfrei, funktionsgerecht.

VII. Визначте, які похідні слова утворені

a) за допомогою префіксів або суфіксів б) шляхом словоскладання.

1. arbeiten – bearbeiten – ausarbeiten – arbeitslos – die Arbeitslosigkeit - der Arbeiter - arbeitsfähig - arbeitsam
2. mögen - möglich – die Möglichkeit – unmöglich – möglicherweise – möglichst – möglichenfalls
3. der Preis – preisgerecht - preisgünstig – preiswert - preislich – die Marktpreise
4. bedeuten – die Bedeutung – bedeutungsvoll – bedeutungslos – bedeutend – unbedeutend
5. gehen – ausgehen – eingehen – der Gang – der Ausgang – das Gehen – unumgänglich

Таблиця № 1

Список сильних дієслів

<i>Infinitiv</i>	<i>Präteritum</i> (3. Person Singular)	<i>Partizip II</i>	Переклад
backen	buk	gebacken	пекти
befehlen	befahl	befohlen	наказувати
beginnen	begann	begonnen	починати
beißen	biss	gebissen	кусати
bergen	barg	geborgen	рятувати, збирати
bersten	barst	geborsten	лопатися
bewegen	bewog	bewogen	спонукати
biegen	bog	gebogen	гнути
bieten	bot	geboden	пропонувати
binden	band	gebunden	звязувати
bitten	bat	gebeten	просити
blasen	blies	geblasen	дути
bleiben	blieb	geblieben	залишатися
braten	briet	gebraten	смажити, жарити
brechen	brach	gebrochen	ламати
brennen	brannte	gebrannt	горіти, палити
bringen	brachte	gebracht	приносити
denken	dachte	gedacht	думати
dingen	dingte	gedungen	наймати
dreschen	drosch (drasch)	gedroschen	молотити
dringen	drang	gedrungen	проникати, наполягати
dürfen	durfte	gedurft	могти
empfehlen	empfahl	empfohlen	рекомендувати
erbleichen	erblich (erbleichte)	erblichen (erbleicht)	блідніти
essen	aß	gegessen	їсти
fahren	fuhr	gefahren	їхати
fallen	fiel	gefallen	падати
fangen	fang	gefangen	ловити
fechten	focht	gefochten	битися, фехтувати
finden	fand	gefunden	знаходити
flechten	flocht	geflochten	плести
fliegen	flog	geflogen	літати
fliehen	floh	geflohen	бігти
fließen	floss	geflossen	текти
fressen	fraß	gefressen	жрати
frieren	fror	gefroren	замерзати
gären	gor	gegoren	бродити
gebären	gebar	geboren	народжувати
geben	gab	gegeben	давати
gedeihen	gedieh	gediehen	рости, досягати успіху
gehen	ging	gegangen	йти
gelingen	gelang	gelungen	удаватися
gelten	galt	gegolten	мати значення, вважати
genesen	genas	genesen	одужувати
genießen	genoss	genossen	насолоджуватися
geschehen	geschah	geschehen	відбуватися
gewinnen	gewann	gewonnen	вигравати, видобувати

gießen	goss	gegossen	лити
gleichen	glich	geglichen	бути схожим
gleiten	glitt	geglichen	ковзати, плинути
glimmen	glomm (glimmte)	geglimmen	тліти
graben	grub	gegraben	копати
greifen	griff	gegriffen	хапати
haben	hatte	gehabt	мати
halten	hielt	gehalten	тримати, зупинятися
hängen	hing	gehangen	висіти
hauen	hieb (haute)	gehauen	рубати, бити
heben	hob	gehoben	підіймати
heißen	hieß	geheißen	звати, називатися
helfen	half	geholfen	допомогати
kennen	kannte	gekannt	знати
klimmen	klomm	geklommen	дертися, підійматися
klingen	klang	geklungen	дзвеніти
kneifen	kniff	gekniffen	щипати
kommen	kam	gekommen	приходити
können	konnte	gekonnt	могти
kriechen	kroch	gekrochen	повзати
laden	lud	geladen	вантажити
lassen	ließ	gelassen	дозволяти, заставляти
laufen	lief	gelaufen	бігти
leiden	litt	gelitten	терпіти, страждати
leihen	lieh	geliehen	позичати
lesen	las	gelesen	читати
liegen	lag	gelegen	лежати
löschen	losch	geloschen	гаснути, згасати
lügen	log	gelogen	брехати
mahlen	mahlte	gemahlen	молотити
meiden	mied	gemieden	уникати
melken	molk (melkte)	gemolken (gemelkt)	доїти
messen	maß	gemessen	міряти
mißlingen	mißlang	mißlungen	не вдаватися
mögen	mochte	gemocht	хотіти, любити
müssen	musste	gemusst	мусити
nehmen	nahm	genommen	брати
nennen	nannte	genannt	називати
pfeifen	pfiff	gepfiffen	свистіти
pflegen	pflog (pflgte)	gepflogen (gepflegt)	доглядати
preisen	pries	gepriesen	вихваляти
quellen	quoll	gequollen	вирувати, клекотіти
raten	riet	geraten	радити
reiben	rieb	gerieben	терти
reißen	riss	gerissen	рвати
reiten	ritt	geritten	їхати верхи
rennen	rannte	gerannt	мчати
riechen	roch	gerochen	нюхати, пахнути
ringen	rang	gerungen	боротися, вижимати
rinnen	rann	geronnen	текти, точитися
rufen	rief	gerufen	гукати, кричати
salzen	salzte	gesalzen (gesalzt)	солити

saufen	soff	gesoffen	пиячити
saugen	sog (saugte)	gesogen (gesaugt)	смоктати
schaffen	schuf	geschaffen	творити
schallen	scholl (schallte)	geschollen (geschallt)	звучати
scheiden	schied	geschieden	відділяти, розлучати
scheinen	schien	geschienen	світити, здаватися
schelten	schalt	gescholten	лаяти, сварити
scheren	schor (scherte)	geschoren (geschert)	стригти
schieben	schob	geschoben	рухати, посувати
schießen	schoss	geschossen	стріляти
schinden	schund	geschunden	здирати шкуру
schlafen	schlief	geschlafen	спати
schlagen	schlug	geschlagen	бити
schleichen	schlich	geschlichen	підкрадатися
schleifen	schliff	geschliffen	точити
schließen	schloss	geschlossen	закривати, зачиняти
schlingen	schlang	geschlungen	ковтати, обвивати
schmeißen	schmiss	geschmissen	жбурляти
schmelzen	schmolz	geschmolzen	плавитися, танути
schnauben	schnob (schnaubte)	geschnoben (- naubte)	сопіти
schneiden	schnitt	geschnitten	різати
schrecken	schrak	geschrocken	лякатися
schreiben	schrieb	geschrieben	писати
schreien	schrie	geschrien	кричати
schreiten	schritt	geschritten	крокувати
schweigen	schwieg	geschwiegen	зникати
schwellen	schwoll	geschwollen	пухнути
schwimmen	schwamm	geschwommen	плавати
schwinden	schwand	geschwunden	зникати
schwingen	schwang	geschwungen	махати
schwören	schwur (schwor)	geschworen	клястися
sehen	sah	gesehen	бачити
sein	war	gewesen	бути
senden	sandte	gesandt	посилати
sieden	sott (siedete)	gesotten (gesiedet)	кип`ятити, кипіти
singen	sang	gesungen	співати
sinken	sank	gesunken	опускатися
sinnen	sann	gesonnen	думати
sitzen	saß	gessen	сидіти
sollen	sollte	gesollt	бути зобов`язаним
speien	spie	gespien	плювати
spinnen	spann	gesponnen	прясти
sprechen	sprach	gesprochen	говорити
sprießen	spross	gesprossen	сходити, розпускатися
springen	sprang	gesprungen	скакати, стрибати
stechen	stach	gestochen	колоти
stecken	stak (steckte)	gesteckt	стирчати
stehen	stand	gestanden	стояти
stehlen	stahl	gestohlen	красти
steigen	stieg	gestiegen	підніматися
sterben	starb	gestorben	вмирати
stieben	stob	gestoben	розсіювати

stinken	stank	gestunken	смердіти, воняти
stoßen	stieß	gestoßen	штовхати
streichen	strich	gestrichen	викреслювати
streiten	stritt	gestritten	сперечатися
tragen	trug	getragen	нести
treffen	traff	getroffen	зустрічати
treiben	trieb	getrieben	гнати
treten	tratt	getreten	ступати
triefen	troff (triefte)	getroffen (getrieft)	капати
trinken	trank	getrunken	пити
trügen	trog	getrogen	обманювати
tun	tat	getan	робити
verderben	verdarb	verdorben	псувати
verdrießen	verdross	verdrossen	докучати
vergessen	vergaß	veregessen	забувати
verlieren	verlor	verloren	втрачати, загубити
verzeihen	verzieh	verziehen	пробачати
wachsen	wuchs	gewachsen	рости
wägen	wog	gewogen	важити
waschen	wusch	gewaschen	мити, прати
weben	wob	gewoben	ткати
weichen	wich	gewichen	поступатися
weisen	wies	gewiesen	вказувати
wenden	wandte	gewandt	повертати
werben	warb	geworben	вербувати
werden	wurde	geworden	ставати
werfen	warf	geworfen	кидати
wiegen	wog	gewogen	важити
winden	wand	gewunden	обвивати
wissen	wusste	gewusst	знати
wollen	wollte	gewollt	хотіти
ziehen	zog	gezogen	тягти, йти
zwingen	zwang	gezwungen	примушувати

Таблиця № 2

Німецькі скорочення

Abb. = Abbildung - малюнок, зображення

at = Atmosphäre - атмосфера

bes. = besonders - особливо

bzw. = beziehungsweise – або, інакше, відповідно

ca. = zirka (circa) – майже, близько

cm = Zentimeter - сантиметр

cm/sec = Zentimeter in der Sekunde - сантиметрів в секунду

dgl. = dergleichen – тому подібне

d. h. = das heißt - тобто

d. i. = das ist - тобто

dm = Dezimeter - дециметр

EMK = elektromotorische Kraft – електрорушійна сила
 HF = Hochfrequenz – висока частота
 Hz = Hertz - герц
 Kg = Kilogramm - кілограм
 kHz = Kilohertz - кілогерц
 km = Kilometer – кілометр
 kV = Kilovolt - кіловольт
 kW = Kilowatt - кіловат
 m = Meter - метр
 Mill. / Mio. = Million -мільйон
 mm = Millimeter - міліметр
 NF = Niederfrequenz – низька частота
 Nr. = Nummer - номер
 PS = Pferdestärke - кінська сила
 sog. = sogenannt - так званий
 u. a. = und andere(s) - та інші, та інше
 u. a. = unter anderem – до того ж, крім того
 u. dgl. = und dergleichen – і тому подібне
 U/min = Umdrehungen pro Minute – обертів в минуту
 UNO - ООН
 usw. = und so weiter – і так далі
 usf. = und so fort – і так далі
 usw. = und zwar – а саме
 VA = Voltampere – вольт-ампер
 vgl. = vergleiche - порівняй
 z. B. = zum Beispiel - наприклад
 z. T. = zum Teil - частково
 z. Z. = zur Zeit – на цей час

Таблиця № 3

Правила читання деяких математичних символів

0.3 - Null Komma drei
 0,02 - Null Komma Null zwei
 2,1 - zwei Komma eins
 + plus
 – minus
 × mal, multipliziert mit (3 × 4 – dreimal vier, drei multipliziert mit vier)
 ÷ dividiert durch (12 ÷ 3 – zwölf dividiert durch drei)
 A = N · t - A ist gleich N mal t
 $\sqrt{9}$ – Quadratwurzel aus neun
 x^2 - x Quadrat, x hoch zwei
 x^3 - x hoch drei
 $n = f \cdot 60$ - n ist gleich f mal sechzig diviniert durch p
 17° C – siebzehn Grad Celsius
 % - Prozent

Методичне забезпечення

Галушко Тетяна Вікторівна

**ДОВІДНИК З ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ТА
ФОНЕТИКО-ГРАМАТИЧНІ ВПРАВИ ДО ВИКОНАННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ**
студентами спеціальності 035 Філологія

За редакцією автора

Електронний ресурс

